Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 246 — ՈՒՐԲԱԹ 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1884 — (Ն. Տ.) 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ — 19 ՄՈՒՀԱՐՐԵՄ 1302

ԾՐԱԳՐԱԿԱՆ [illegible]

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY, Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ — 40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ [illegible]

Ծանուցմունք կընդունուին ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ գործակալութեան ձեռամբ, Ղալաթիոյ, Տէյիրմէն խան.

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՈՒՐԲԱԹ 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

«ՄԱՐԴՆ ԸՆԴԴԷՄ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ»

[illegible] կառավարութիւնք և քաղաքական կուսակցութիւնք աւելի մէկ քան միւս տեսակին հակամէտ են: Կառավարու- [illegible] թեան պարտաւորիչ տեսակն աւելի հին և ընդհանուր եղած է: Ցիրողաց աստուածային և ժառանգական իրաւունքն և հպատակաց կրաւորական հնազանդութեան պարտքն այդ դրութեան շրջունակումն են: Նոյն դրութեան ներքեւ հանրային գումարմունք և ընկերակցութեան ու հրատարակութեան ազատութիւնք կ'արգիլուին, պետական կրօնէն տարբեր կրօնք դաւանողները զանազան անհաւասարութեանց կ'ենթարկին, և բնիկ կամ օտարազգի վաճառաց տուր և առք սեղմումներու տակ կը տրուի: Այս դրութեան հովանւոյն ներքեւ, և անոր ընդդիմութեան հակառակ, ծագած է այժմեան Եւրոպիոյ մէջ ճարտարագործական ընդարձակ կազմակերպութիւն մը, որ կը հպատակի տարբեր կանոնաց, ուրիշ նպատակներ ունի, և իւր անդամոց կողմէ տարբեր սովորութիւններ և տարբեր զգացումներ կը պահանջէ: Նախկին դրութիւնն ո՛չ ուրեք անհետ եղած է բոլորովին. միայն թէ տկարացած է, ընկերային և անհատական կենաց այլ և այլ ճիւղերէն, ուր ներմուծած էր իւր միջամտութիւն, դուրս հանուած է, և բստ այնմ ընդարձակուած է ազատութեան շրջանակն, յորում կը գործեն քաղաքացիք:

Արդ, եթէ կամինք մէկ մէկ անուն տալ այս երկու կերպ կառավարական դրութեանց, յայնժամ հին ձեւն, —որ [illegible] կանը կ'աշխատի ընդարձակել կառավարութեան պաշտօններն, Ազատականն ալ կ'ուզէ սեղմել կառավարութեան պաշտօններն, և ընդհակառակն աճեցնել անհատին գործելու ազատութիւնը:

Պահպանողականութեան և Ազատականութեան սահմաններն այսպէս գծելէ յետոյ, Պ. Սբէնսըր կը ձեռնարկէ ապացուցանել թէ ո՛րչափ փոխուած է ժամանակիս Ազատականութեան հանգամանքն, որ Պահպանողականութեան ամենէն քննադատելի վարդապետութիւնները փոխ առնուլ սկսած է վերջին ժամանակներս: Ազատականք հիմա ջանադիր են ո՛չ թէ սեղմել այլ ընդարձակել կառավարութեան իշխանութիւնն ու միջամտութիւնն ընկերութեան գործոց ու շահուց մասին: Պ. Սբէնսըր իւր խօսքը սահմանաւորելով Անգլիոյ Ազատականաց վրայ, անոնց ձեռօք հաստատեալ օրէնքներէն բազում օրինակներ կը բերէ, ցոյց տալով թէ կառավարութիւնք միջամտած է շատ մը առարկաներու՝ ուրիշ արդիւնք չառնելով բայց եթէ սաստկացումն այն չարեաց որոց ի զուր կը փորձէր դարման տանել: Եթէ Անգլիոյ մէջ աղքատներն և գործաւորներն աւելի խեղճ վիճակ մ'ունին, եթէ առաւել անհեռատես և ծոյլ են, պատճառն այն է զի կառավարութիւնն աղքատաց ու գործաւորաց վիճակը բարւոքելու բարի նպատակաւ ա՛յնչափ յաճախակի միջամտած է, որ ընկերութեան այս դասեր սովրած են ապագային համար հոգ չընել այլ եւս, այն ապահովութեամբ թէ ամեն պարագայի մէջ Պետութիւնն իրենց օգնութեան պիտի գայ: «Թերուս և անփորձ օրէնսդիրք մարդկային տառապանաց չափն աւելցուցին՝ զայն մեղմացնելու համար իրենց բարենպատակ ջանիւք: Ցառաջդիմութիւնը կասեցուցին՝ սահմանելով այնպիսի գործոց վարչութիւնք, զորս մատակարարելու անընդունակ են, և զորս անհատական նախաձեռնութիւնք կատարելապէս կարող էր մատակարել, եթէ ազատ թողուէր: Այս վնասակար դրութեան ներքեւ կայ ա՛յն թիւր կարծիք թէ ամեն չարիք և ամեն պակասութիւնք կրնան դարմանուիլ, թէ մէկու մը պաշտօնն է դարմանել զայնս, և թէ այս մէկը պէտք է լինի Պետութիւնն:» Ահա՛ այս կարծիքը կը հարուածէ չարաչար և կը հերքէ Պ. Հերպերդ Սբէնսըր:

Ժամանակիս մեծագոյն ընկերաբանին այս դիտողութեանց մէջ դաս մ'ալ մեզ համար կայ:

Թուրքիոյ ժողովուրդն ևս, քրիստոնեայ թէ իսլամ, այն սխալ կարծիքն ունի ընդհանրապէս թէ կառավարութիւնն ամեն ինչ է, թէ իրենց աղքատութեան և հարստութեան, դժբախտութեան և բարեկեցութեան պատճառն հաւասարապէս կառավարութիւնն է, և թէ ինչ որ թերի է իրենց վիճակին մէջ, կառավարութեան պաշտօնն է դարմանել զայն:

Մեր կառավարութեան ձեւն հայրական է, այսինքն՝ Պետութիւնն իւր գիտցած ու կրցած չափով հոգ կը տանի ընկերութեան և անհատից շահերուն, զորս օրէնքներով կը դնէ զանազան կանոնաց ներքեւ: Պ. Սբէնսըրի նկարագրած կառավարական առաջին ձեւն է այս: Բայց խնդիր է թէ, եթէ ժողովրդեան տրամադրութիւնն իսկ պէտք ցոյց չտար այս տեսակ կառավարութեան մը, այդ ձեւ կրնա՞ր միթէ տեւողական լինել: Արեւելեան ժողովուրդք ընդհանրապէս, և Թուրքիոյ ժողովուրդք մանաւորապէս, սովրած են ամեն ինչ ակնկալել Տէրութենէն: Իրենց պատմութիւն, աւանդութիւնք, սովորութիւնք և իրենց ստացած կրթութիւնն իսկ այսպիսի տրամադրութիւն մը գոյացուցած է անոնց մէջ: Ժողովրդային այս օրինակ տրամադրութեան մը հարկաւ առաւել կը պատշաճի մեր իմաստասիրին բացատրած կառավարական առաջին ձեւն:

Ուրիշ խնդիր մ'է սակայն թէ, ժողովրդային այս տրամադրութիւնն ո՛րչափ հիմնաւոր է, և ո՛րչափ կը նպաստէ յառաջդիմութեան: Ահա՛ այս կէտի վրայ կարելի է քանի մը դիտողութիւններ ընել օգտակարապէս:

Ցոյժ ցաւալի է որ Թուրքիոյ ժողովրդեան մէջ նախաձեռնութեան և ինքնօգնութեան ոգին զարգացած չէ: Ամեն ինչ Պետութենէն ակնկալել՝ թէ՛ սխալ կարծիք է և թէ՛ վնասակար: Սխալ կարծիք է. զի Պետութիւնք չի կրնար ընել ամեն ինչ զոր կը պահանջեն ընկերային յառաջդիմութեան պայմանք: Որչափ ալ հզօր լինի Տէրութիւն մը, իւր կառավարութեան գործունէութեան սահմանները բնապէս նեղ են, և այս սահմանաց արուեստակեալ ընդլայնումն ալ տեւական բարիք չի կրնար արտադրել: Եթէ ժողովրդեան քով չկան նիւթական և բարոյական յառաջդիմութեան համար պահանջելի բնական և ստացական ձիրքերը, կառավարական օրէնքներ, կանոններ ու նպաստներ արդիւնաւոր չեն կրնար լինել: Իսկ եթէ ժողովուրդն ունի այն կրթութիւն, ճարտարութիւն և գործունէութիւն, որք անհրաժեշտ պայմաններ են ընկերային զարգացման, յայնժամ կառավարական միջամտութիւնն աւելորդ է բստ մեծի մասին: Մեր շուրջը նայինք, և պիտի տեսնենք թէ ա՛յն ժողովուրդք միայն յառաջդիմած են, որք ունէին այս ձիրքեր. և կառավարական նմանօրինակ պայմանաց ներքեւ, այդ ձիրքերը չունեցող ժողովուրդ մը ո՛չ հարստութիւն, ո՛չ ալ կրթութիւն ձեռք բերած է: Այսպէս չէ՞ միթէ Թուրքիոյ մէջ իսկ: Պետութեան օրէնքներն և կանոններն հաւասար են իւր ամեն ազգէ հպատակաց համար. բայց կը տեսնենք թէ Թուրքիոյ զանազան ազգաց մէջ յառաջդիմութեան ու բարգաւաճման աստիճանի կարեւոր զանազանութիւնք կան:

Դարձեալ, ամեն ինչ Պետութենէն ակնկալել վնասակար է. զի կը ջլատէ անհատական և ընկերական ամեն շարժում ու գործունէութիւն: Անհոգութիւն, անհեռատեսութիւն և թշուառութեան առջեւ համակերպելու տխուր տրամադրութիւն մը յատկանիշն են այն ժողովրդոց, որք հաւատք չունին իրենց ձեռաց աշխատութեան վրայ, և կը կարծեն թէ ամեն պարագայի մէջ կառավարութիւնք պէտք է հասնի իրենց օգնութեան: Այսպիսի կարծիք մը բոլորովին հակառակ է յառաջդիմութեան էական պայմաններուն: Կառավարութիւնք չեն կրնար ամենագէտ և ամենակարող լինել: Մեր կայսերական կառավարութիւն մանաւանդ զբաղուած է շարունակ բարձրագոյն քաղաքական խնդիրներով, և ո՛չ ժամանակ ո՛չ ալ միջոց ունի մի առ մի ծրագրելու և գործադրելու ժողովրդեան բարեկեցութեան ու բարգաւաճման ամեն միջոցներն: Այս պայմանաց մէջ, եթէ Թուրքիոյ ժողովուրդն ևս ձեռք ձեռքին վրայ դրած սպասէ բարձրէն գալիք օգնութեան, ի զուր ժամանակ կը կորսնցնէ, և յառաջդիմութեան ճամբուն մէջ իրեն մրցակից հանդիսացող ժողովուրդներէն խղճալի կերպիւ ետ կը մնայ:

Նորէն առիթ պիտի ունենանք խօսելու այս ծանրակշիռ խնդրոյ վրայ:

(*). Տհէ Մ-ն վէրսուս տհէ Ստէյթ: Հ. Սբէնսըր. Տպագ. Ուիլեամս և Նորկէյթ. 14, Հէնրիէթթա Սթ.:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ԹՂԹԱԲԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

—o—

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ. Վիէննա, 2 Նոյմ. Օսմանեան երկաթուղեաց վարչային խորհուրդը գումարեցաւ, որոշելու համար թէ ինչ ընթացք պարտի բռնել Բ. Դրան այն սպառնալեաց առջեւ թէ պիտի պատանդէ (séquestre) այժմեան երկաթուղիները: Կ'ըսուի թէ որոշուած է ընդունիլ Օսմ. կառավարութեան վերջնագիրն, և ապա սոյն վերջնագրոյ քանի մը տրամադրութեանց բարեփոխումը ձեռք բերելու աշխատիլ:

—Վիէննա, 30 Հոկտ. Օսմ. դեսպան Սաատուլլահ փաշա Բէչքա գնաց, ուր բանակցութիւններ պիտի բանայ երկաթուղեաց միացման խնդրոյն վրայ:

—Վառնայէ կը հեռագրուի առ Հավաս թէ Մեծ-Եպարքոսին առաջարկութեան վրայ Բ. Դուռն որոշած է չընդունիլ երկաթուղեաց աւստրական ընկերութեան հակառաջարկներն, և ընկերութեան վերջնագիր մ'ուղղել, որպէս զի 8 աւուր մէջ կա՛մ ընդունի և կա՛մ մերժէ Բ. Դրան պայմաններն իրենց ամբողջութեամբ, որք իբր ուլթիմաթոմ յղուած կը պարունակեն: Բ. Դուռն յայտարարած է նաեւ թէ ամեն բարեփոխում իբրեւ մերժում պիտի նկատէ ընկերութեան կողմէ, և թէ, ութ աւուր պայմանաժամէն յետոյ, պիտի գրաւէ այժմեան երկաթուղիներն, և յայնժամ միացման գիծերն ևս ինք (կառավարութիւնք) պիտի շինէ:

ՍԸՐ ՄՈՎՍԷՍ ՄՈՆԴԷՖԻՈՐԷ. Վիէննայէ կը հեռագրուի առ Տ'էյլի Նիւզ, թէ Բեդբըրսուրկի ռաբբիականութեան վերատեսուչն արտօնութիւն չէ տուած հրեայ համայնքութեան՝ պարահանդէս մը կազմելու, Սըր Մովսէս Մոնդէֆիորէի հարիւրամեակին առթիւ:

ԲԻՍՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ. Պերլին, 1 Նոյմ. Թաճպլաթ կը ծանուցանէ թէ Պ. Բիսմարք սա կարծիքն յայտնեց է երեսփոխանական ընտրութեանց արդեան վրայ. «Ընկերվարականաց քուէներուն աճումն այնչափ վնասակար չէ, որչափ եթէ Յառաջդիմականաց քուէներն աւելնային: Յառաջդիմականաց պարտութիւնը կայսերական կառավարութեան քաղաքականութեան գլխաւոր նպատակն եղած է միշտ: Իսկ Ընկերվարականները միշտ կարելի է զսպել:»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՓՐԻԿԷ. Պերլին, 31 Հոկտ. Զօրս զրահաւորներէ բաղկացեալ գերմանական նաւախումբն երէկ առաւօտ Վիլհէլմս Հավէնի նաւահանգստէն ճամբայ ելաւ դէպի հարաւային-արեւմտեան Ափրիկէ:

ՍՈՒՏԱՆ. Անգլիոյ երեսփոխանաց ժողովը, Հոկտ. 30ի նստին մէջ, Լորտ Էտմընտ Ֆիձ Մորիս յայտարարեց թէ միջոցներ ձեռք կ'առնուին Սուտանի

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(74)(

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ԲՈՒԱԿՈԲԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Ա.

Այս ուշիմ անգլուհին լիակատար իրաւամբ մտած էր տարփական սպայակոյտին մէջ, և սակայն նորեկ մ'էր:

Հազիւ չորս ամիս կար որ Շանզ-Էլիզէի, Պուլոյնի ծառաստանին և նորաձեւական թատերաց մէջ կը տեսնուէր:

Ուղղակի Լոնտրայէն կուգար. և ոսկեհուռ չքեղ կառքերով և հրաշագեղ արդուզարդերով երեւցած էր, ոչ ոք փոյթ կ'ընէր իմանալ անոր անցեալը:

Միւս կողմէ զրոյց կը պտըտէր թէ Արապէլլա պաշտպանեալ էր լորտէ մը, որ պարտաւորուած էր՝ ծանր դայթակղութեան մը պատճառաւ՝ բաժնուիլ անկէ առժամապէս, և թէ երկար չը պիտի մնար ի Փրանսա:

Պ. Թոլպիաք, որ նեղուցին միւս կողմը ճանչած էր զայն, շատ նպաստած էր այդ զրոյցը ծաւալելու և գեղաշուք Տիմնէյի առջեւ բանալու ընկերութեան մը դռներն, ուր ինք ընդարձակ մուտք մ'ունէր:

Ուստի նա ալ փութապէս մտեցաւ ազնիւ հրաւիրելոյն, որ՝ դեռ նոր ներս մտած՝ կ'ողջունէր այս սիրուն դահլճի թագուհին:

Մինչեւ իսկ անգլիերէն խօսք ուղղեց անոր, խորհելով որ այդ լեզու ֆրանսերէնէ աւելի ընտանի էր անոր:

Նապալն բսաւ անոր յստակ արտասանութեամբ մը, որ բրիտանական չէր բնաւ.

—Ներողամիտ եղիք ինձ, պարոն, որ իմ խօսած եւրոպական միակ լեզուով պատասխանեմ ձեզ:

Ես Արեւելեան-Հնդկաստանի անգլիական երկիրներուն մէջ ծնած չեմ: Ընտանիքս և ես միշտ Փրանսայի ծառայած ենք: Ես բնիկ Բանտիչերիցի եմ, և հայրենասիրական ոգւով չեմ ուզած երբէք անգլիերէն ուսնիլ:

—Այդ զգացում պատիւ կը բերէ ձեզ, վսեմափայլ տէ՛ր, պատասխանեց Թոլպիաք քիչ մը զարմանալով:

—Ես ալ երջանիկ պարտիմ համարիլ զիս, ըսաւ օրիորդ Արապէլլա կոտրտուելով, որ ձեր վսեմութիւնն աններողութեամբ չվարուիր ինձ հետ: վասն զի թէ՛ ծննդեամբ և թէ՛ սրտով անգլիացի եմ:

—Օ՛, պատասխանեց Նապալը զըւարթ դէմքով, ես հայրենասիրութիւնը մինչեւ ձեր երկրին կիներէն փախչելու աստիճան յառաջ չեմ քշեր՝ երբոր ձեզ նման հրաշագեղ են, տիկի՛ն:

Այս երես երեսի ներբողն յոյժ լաւ ընդունելութիւն գտաւ, և կրնար անկեղծ լինել, վասն զի Տիկին Տիմնէյ տակաւին շատ գեղեցիկ էր, թէեւ թարմութեան առաջին սահմաններն անցած էր:

Պաշտելի գունով խարտեաշ մազեր ունէր, ձիւնափայլ սպիտակութեամբ մարմին, և արտասովոր պայծառութեամբ փայլող կապոյտ աչեր:

Այս հրաշալի բովանդակութիւն քիչ մը կ'աւրուէր այնպիսի դէմքով մը, որ ճշդիւ անկեղծութիւն չէր շնչեր:

Արապէլլա շատ կը ժպտէր իրեն հետ խօսողներուն, բայց երբէք չէր նայէր անոնց երեսն:

Ուստի կը ժպտէր Նապալին, և շնորհալի պատասխան մը կը պատրաստէր, երբ եկան ծանուցին թէ Պրեզիլիոյ դեսպանատան երկու կցորդք եկած են այցելութեան:

Այս անդրատլանտեան դիւանագէտք իւր յատուկ բարեկամներն էին, և զանոնք ընդունելու համար՝ Արապէլլա պարտաւորեցաւ ակամայ թողուլ հնդիկ իշխանը:

—Պ. Թոլպիաք տը Թէնշպրէ, զոր պատիւ ունիմ ներկայացնել ձեզ, շատ ուրախ կը լինի, վսեմափայլ տէր, ինքզինք ձեր տրամադրութեան ներքեւ դնելով, ըսաւ Արապէլլա շնորհալի կերպիւ:

Եւ Պրեզիլիացիները դիմաւորելու գնաց:

—Ի՛նչ սիրալի անձ է, գոչեց Նապալն, և ո՛րչափ շնորհակալ եմ զիս հրաւիրելուն համար, որ օտարական եմ:

Շատ կը ճանչէ՞ք զինքը, պարո՛ն:

—Շատ բառը նուազ ճիշդ է, պատասխանեց Թոլպիաք: Տիկին Արապէլլա Տիմնէյ յոյժ հիւրասէր է, և իւր տունը Փարիզի ամենէն հաճոյական տուներէն մին է: Ես յաճախ կուգամ հոս վասն զի զուարճութիւն կայ. եւ կը յուսամ, վսեմափայլ տէր, որ մերթ ընդ մերթ կը տեսակցինք հոս, վասն զի կը կարծեմ որ ձեր զբօսանքին համար կ'ուղեւորիք:

—Նախ զբօսանքիս և միանգամայն գործի մը համար: Ասկէ զատ կը սիրեմ պտըտած երկիրներուս բարքերն ու սովորութիւններն ուսնիլ: Ես ֆրանսական գաղթականութեան մը քաղաքացին եմ, և երբէք տեսած չէի բնաւ Փրանսա:

Ամեն բան ուշագրաւ է աստ ինձ համար, այս շնորհալի ընկերութեան սովորութիւններէն սկսեալ մինչեւ դատաստան տեսնելու եղանակն:

Մեծ հետաքրքրութեամբ մտիկ ըրի անցեալ օր ի մահ դատապարտուած երիտասարդին դատաստանն:

—Արդարեւ լրագիրք պատմեցին թէ ոճրադատ ատենին ամեն նիստերուն ներկայ գտնուեր էք:

—Լրագիրք իմ վրա՞յ ալ կը խօսին:

—Շատ բնական է: Ձեր անձը դատաստանին ներկայ գտնուողներուն ամենուն ալ ուշադրութիւնը գրաւած է:

Տիկին Տիմնէյ ալ անդ էր. ձեզ տեսեր և մեծ փափաք ունեցեր է ծանօթանալու:

—Ուրեմն շատ ուրախ եմ հոն երթալուս վրայ: Այսպիսի բարեբաղդութիւնք Փարիզի մէջ միայն կը հանդիպին: Ես կը փափաքէի ոճրագործի մը դատաստանը լսել: Տեսայ և այս երեկոյին գեղեցիկ կնոջ մը տունն անցունելու հրաւիրեցայ: Ճշմարիտ խօսելով, յուսացածէս շատ աւելի է:

Բայց ըսէք ինձ, պարո՛ն, կը կարծէ՞ք որ այն տղան յանցապարտ է:

—Կը կարծեմ:

—Ինձ այնպէս թուեցաւ թէ երկբայականութիւնք կան:

—Խոստովանիմ ձեզ, վսեմափայլ տէր, թէ ես շատ զբաղած չեմ այդ գործով: Դատական նկղէթ տէ Թրիպիւնօ լրագիրը շատ չեմ կարդար: Սակայն բսին ինձ թէ այդ երիտասարդ նամակ մը գրեր է սպանեալ կնոջ, և այն նամակն երեւան ելած է:

—Այո՛, ճշմարիտ է, ծանրապէս կ'ամբաստանէ զայն:

—Միւս կողմէ, երբոր երդուեալ դատաւորք կը դատապարտեն զայն, հարկ է որ աներկբայապէս համոզուած լինին անոր յանցաւորութեան:

—Իրաւունք ունիք, պարոն. ինձ, որ ֆրանսական դատավարութեան վրայ կ'ուքանչանամ, չվայլեր խծբծել դատավճիռ մը, զոր լուսամիտ և անկախ մարդիկ տուած են:

Բայց ներում կը խնդրեմ ձեզնէ, պարոն, այսպիսի տխուր նիւթի մը վրայ ձեզ հետ խօսելուս համար:

Եւ որովհետեւ կը հաճիք փոխանորդել Տիկին Տիմնէյի երբոր նա հիւրընկալութեան կ'զբաղի, պիտի համարձակիմ աղաչել ձեզ, որ իմ ներկայացուցիչս լինիք այս ընկերութեան մէջ, որ բոլորովին նոր է ինձ համար: Թէեւ քիչ մ'անյարմար եմ հասակիս պատճառաւ, բայց կը յայտնեմ թէ անհունապէս հաճելի է ինձ:

—Երբոր ազնուական և հարուստ է ոք ձեզ պէս, վսեմափայլ տէր, բսաւ Պ. Թոլպիաք ծիծաղելով, միշտ երիտասարդ է Փարիզի մէջ: Այս կարծիքըն ունին այն ամեն գեղանի կանայք, որ հինգշաբթի օրերն Արապէլլայի տունը կը գումարին, և որովհետեւ կը ներէք ինձ ներկայացուցիչ լինել ձեզ....:

—Օ՛, ամենայն սիրով, և եթէ բարեկամներ ունիք աստ, չափազանց ուրախ կը լինիմ եթէ զանոնք ալ ճանչեմ:

Բայց ձեր մարդասիրութենէն օգուտ քաղելէ առաջ պէտք է որ քիչ մ'իմ վրայ խօսիմ ձեզ. վասն զի կրնաք սխալ հասկնալ այն պատճառն՝ որ զիս կը մղէ յաճախել փարիզեան ընկերութիւններն իմ ծեր հասակիս վայլածէն աւելի, ինչ որ ալ ըսէք դուք:

Ես իմ ազգատոհմիս վերջինն եմ, վասն զի միակ սիրելի զաւակս կորուսի վերջին ժամանակներս:

Պ. Թոլպիաք կարեկցական շարժում մ'ըրաւ:

—Հնդկաստանի մէջ մեծ հարստութիւն ունիմ որ Պետութեան պիտի մնայ՝ եթէ այժմէն չկտակեմ. ուստի կ'ուզեմ թողուլ այն մարդուն թոռանցն, որ ժամանակաւ հօրս կեանքն ազատած է:

Դժբաղդաբար, չեմ ճանչեր անոր թոռներն, և գտնելու համար է որ եկած եմ Եւրոպա:

—Ամենայն սիրով կ'օգնեմ ձեզ, վսեմափայլ տէր, այդ ազնիւ գործը կատարելու, բսաւ փութով Թոլպիաք՝ մեծագումար դրամ շահելու առիթ մը հոտոտելով:

—Շնորհակալ եմ, պարո՛ն, բսաւ Հնդիկն, և աներկբայ եմ որ ձեր ընդարձակ յարաբերութեանց շնորհիւ կրնաք թանկագին տեղեկութիւններ հայթայթել ինձ:

Հօրս բարեկամն սպայ էր անգլիական զօրաց և Օ'Սիւլիվան կը կոչուէր:

(Շարունակելի)

մէջ գտնուող եգիպտացի պահապան զօրաց Հապէշաստանի ճամբով նահանջման համար։ Այն հարցման թէ Լորտ Ուոլսլի արտօնութիւն ունի՞ Խարթումի վրայ քալելու, Պ. Կլատսթօն պատասխանեց թէ, լորտ Ուոլսլի հրահանգներ ստացած է Նեղոսի արշաւանքին նպատակաց նկատմամբ, և կառավարութիւնը, նորա ճարտարութեան վրայ կատարեալ վստահութիւն ունենալով, չուզեր խառնուիլ նորա գործողութեանց։ Բայց պատրաստութիւնք կատարուած են խնամով Խարթումի վրայ քալել կարենալու համար։

—Խտիվական Կէչէ մարտանաւն ընկղմեցաւ Նեղոսի երկրորդ ջրվէժէն վեր։

ԱՆԳԼԻԱ. Երեսփ. ժողովոյ հոկտ. 30 ի նստին մէջ, լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ ամբաստանեց Պ. Կլատսթոնի նախարարութեան արմատական անդամն, զՊ. Չէմպըրլէյն, ժողովուրդն ընտրական խնդրոյն մէջ անկարգութիւններ յարուցանելու գրգռած լինելուն համար։ Ըսաւ թէ Պ. Չէմպըրլէյն պատասխանատու է Պիրմինկէմի մէջ տեղի ունեցած անկարգութեանց համար, (երբ ամբոխն յարձակեցաւ Պահպանողական մեծ միթինկին վրայ, ինչպէս գրեցինք ժամանակին,) և յետ այսորիկ տեղի ունենալիք ամեն անկարգութեանց համար։ Պ. Չէմպըրլէյն, բանախօսութեամբ մը որ երկու ժամ տեւեց, մերժեց այս ամեն ամբաստանութիւններ։ Վկայութիւններ մէջ բերաւ ապացուցանելու համար թէ Պիրմինկէմի Պահպանողականք մարդիկ վարձեր էին միթինկէն վանելու համար Ազատականներն, և ըսաւ թէ անկարգութեան պատճառն այս եղաւ։ Ատենաքանը կը յուսայ թէ ընտրական խնդրոյն յարուցած յուզումը պիտի պահէ իւր խաղաղ հանգամանքը. բայց եթէ կորուսանէ, յանցանքը Պահպանողականաց է։ Ազատականք ջերմապէս ծափահարեցին զայս բանախօսութիւն։ Սըր Ստաֆորտ Պահպանողականաց դէմ Պ. Չէմպըրլէնի ամբաստանութիւնները մերժեց, և յայտարարեց թէ ժողովրդային գումարմանց մէջ արմատական նախարարին գործածած լեզուն արժանի է այն պարսաւանաց զոր կ'առաջարկէ Լորտ Չըրչիլ։ Պ. Կլատսթոն պաշտպանեց զՊ. Չէմպըրլէյն։ Յետոյ լորտ Չըրչիլի պարսաւանաց առաջարկը քուէի դրուելով, 178 ի դէմ 214 ձայնիւ մերժուեցաւ։ Բառնէլեանք, ինչպէս սովոր են այսպիսի խնդրոց մէջ, Պահպանողականաց հետ քուէ տուին ընդդէմ Նախարարութեան։ Վիճաբանութիւնն 8 ժամ տեւեց։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՔ. Երեկի թղթաբերով առնուած լրագրեր Միացեալ Նահանգներէն հեռագրեր կը հրատարակեն, որք ցոյց կուտան թէ երկու կուսակցութիւնք իրենց վերջին ճիգերը կ'ընէին Նախագահի ընտրութիւնը շահելու համար։ Հոկտ. 29 ի երեկոյն ի Ֆիլատէլֆիա 200 միլիոնատէրք ճաշ մը տուին Պ. Պլէնի. Թայմզի թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ այս գումարման մէջ ներկայացեալ դրամագլուխն 500 միլիոն տոլարէն (100 միլիոն անգլ. ոսկի) նուազ չէր։ Հանրածանօթ Ճէյ Կուլտ բազմամիլիոն մեծատունը ներկայ էր։ Տարակուսելի Նահանգաց մէջ Հանրապետականաց յաջողութիւնն ապահովելու ծախուց համար, այս գումարման ներկայ գտնուող մեծատունք անմիջապէս հանգանակութիւն մ'ըրին իրենց մէջ և 100 հազար անգլ. ոսկի հայթայթեցին։

ՉԻՆ. Բէքինի կառավարութիւնը մէկ ու կէս միլիոն տոլար վճարելով գնեց ամերիկեան երկու նորաշէն շոգենաւեր, մարտանաւի վերածելու համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Համեմատականի միացած ընտրութիւնք կատարուած չլինելով, նոր Երեսփ. ժողովոյ կազմութիւնը բոլորովին յայտնի չէ տակաւին։ Բայց Ընկերվարականաց յաղթանակը կը հաստատուի ևս քան զեւս։ Ազատական կուսակցութիւնն 110 աթոռներէ 40՝ն արդէն կորուսեր է, և ա՛յն աստիճան տկարացեր է, որ իւր քանի մը երեւելի Պետերն իսկ չեն կրցած ընտրուիլ, ինչպէս Պ. Ֆորքէնպէրկ, քաղաքապետ Պերլինի, և ուսուցչապետ (Բրոֆէսօր) Կնայստ, հռչակաւոր հեղինակութիւն սահմանադրական օրինաց վրայ, և Երեսփ. ժողովոյ նախորդ երկու ազատական նախագահք։ Ազգային—Ազատականք, որք վերջերս Պիսմարք իշխանին ներքին քաղաքականութեան յարած էին, քանի մը աթոռներ վաստկեր են, իսկ Կղերականք և Պահպանողականք իրենց առջի դիրքերը պահեր են։ Այս ընդհանուր ընտրութեանց տրուած նշանակութիւնը սա է թէ, գերման ազգն այժմ առաջուընէ աւելի հաշտ աչօք կը նայի Պիսմարք իշխանին ներքին քաղաքականութեան, որոյ երկու գլխաւոր սկզբունքն են [illegible], Պ. Հ. Սթեքըրի բացատրած [illegible]։

ԲԵՒԵՌԱՅԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ. Շըւէտցի ուսուցչապետ Պարոն Նորտէնշքիոլտ, որ յաջող ուղեւորութիւն մ'ըրած էր դէպ ի Հիւսիսային բեւեռ, կը պատրաստուի բեւեռային նոր ուղեւորութիւն մ'ընել, այս անգամ Հարաւային բեւեռն հասնելու նպատակաւ։ Սդոքհոլմէ Բեդրսպուրկ գնացած է, քանի մը ազդեցիկ անձանց աջակցութիւնն ստանալու։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԱՓՐԻԿԷ. Իտալական կառավարութիւնն ևս կը հետաքրքրուի արեւմտեան—Հարաւային Ափրիկէի խնդրոյն։ Որոշուած է իտալական երկու մարտանաւեր ղրկել Քոնկոյի բերանը։

ՀՆՏԱԽՏ. Պելճիոյ Թագաւորն արծաթեայ չքանշան մը նուիրեց Իտալիոյ Թագաւորին, վասն այն անձնուիրութեան և քաջութեան զոր ցոյց տուաւ այցելելով Նաբոլիի հիւանդանոցաց։

ՀԱՑԻ ԳԻՆՆ Ի ԲԱՐԻԶ. Բարիզի հացագործք, հոկտ. 31 ին երկրորդ և վերջին ժողովոյ մը մէջ, 130՝ի դէմ 1,170 քուէով որոշեցին լաւագոյն տեսակ հացի գինն 70 սանդիմէն 65 սանդիմի իջեցնել երկու քիլօկրամի փոխարէն։ Բայց հացի գինը կառավարութեան կողմէ որոշելու սպառնալիքին դէմ բողոք բարձին, և յայտարարեցին թէ ներկայ պարագայից մէջ հացի գնոյն նուազում պահանջել արդար չէր բնաւ։ (Հետեւապէս հացի նոր օխան այժմ 60 փարա է ի Բարիզ։)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱԺԱՐԱԳԻՐ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ

Ազգային Ժողովն այս առաւօտ գումարեցաւ ի Ղալաթիա, ընդ ատենապետութեամբ Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեանի, և յետ ատենական գործողութեանց, երբ կը պատրաստուէր անցնիլ Օրակարգին, Ատենապետ էֆէնտի յայտնելով թէ՝ տխուր պարտականութիւն մ'ունի կատարելիք, յոտն ելնելով կարդաց Ամեն. Տ. Ներսէս Ս. Պատրիարք Հօր առ Ազգ. Ժողովն ուղղեալ մի գիրը որով կը հրաժարէր Պատրիարքական պաշտօնէն իւր հիւանդութեան պատճառաւ։ Հրաժարականին կցուած էր նաեւ Ն. Սրբազնութիւնը դարմանող հայ և օտարազգի բժշկաց տեղեկագիրն, որ կը հաստատէր թէ Ն. Սրբազնութիւն պէտք ունի կատարեալ հանգստեան։

Ժողովն ըստ օրինի որոշեց հրաժարագիրն յղել Ատենապետաց Դիւանին և յառաջիկայ ուրբաթ նիստ գումարել, Օրակարգի առաջին խնդիր ունենալով Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականն։

Երեկ հրատարակեցինք՝ Բաբերդի հրաժարեալ Առաջնորդ Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի ի Ռուսաստան բրած հանգանակութեան հաշուոյ վիճակն, և ազգային վարչութեան՝ այդ հաշուոյ վրայ մանրամասն տեղեկութիւն առնլու համար՝ Ս. Էջմիածնի դիմելու հարկին մէջ գտնուիլն։ Ի վերջոյ իմացանք, թէ ազգային վարչութիւնն ստիպուած է՝ հանգանակեալ գումարին ինչ բանի գործածուիլն ալ իմանալու համար Բաբերդ գրել, ուր առաջնորդարանը պահուած են եղեր ծախուց հաշուէթուղթք, ըստ յայտարարութեան Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի։ Առաջնորդարանն՝ յորմէ անցեալներս գողութիւն լինելուն պատճառաւ կնքուած փակուած է տեղական կառավարութեան գիտութեամբ, պիտի բացուի այս առթիւ ի ներկայութեան Տ. Ամբրոսիոս վարդապետի կողմանէ նշանակեալ երկու անձանց։

Կրօնական ժողովոյ անդամներէն Տ. Տաճատ վարդապետ՝ որ Կիպրոսի հոգեւոր հովիւ և միանգամայն Կրետէի ազգային կալուածոց քննիչ կարգեալ է, այդ կողմերն ուղեւորելու պիտոյքն պատրաստ չլինելուն համար՝ Ատապազար գացեր է ի տես մօրն, զոր բաւական ժամանակէ հետէ տեսած չէ եղեր։

Ուսումն. խորհրդոյ սովորական նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Խորհուրդն ուղելով տեղեկանալ Ազգ. վարժարանաց մէջ աւանդուած Տաճկերէն լեզուի դասախօսութեան եղանակին, գործածեալ դասագրոց և դասատուաց ձեռնհասութեան, որոշեց քննիչ յանձնախումբ մի կազմել, որոյ անդամոց ընտրութիւնն յառաջիկայ նստին թողուեցաւ։

Խորհուրդն բաց աստի կարգ մ'ընթացիկ խնդիրներով զբաղեցաւ։

Վաղը պիտի հրատարակեմք Տնտեսական Խորհրդոյ չորեքշաբթի աւուր նստին որոշումներն, այսօր ուշ հասնելուն պատճառաւ։

Առաջիկայ կիւրակէ, հոկտ. 28, Գուզղունճուգի քարոզիչ Գեր. Տ. Գաբրիէլին Ծ. վարդապետ Սրուանձտեանց Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի մատրան Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի, վասն հոգւոյ ննջեցելոց Ստամպօլլուեան գերդաստանի։

Իւսկիւտար, 21 հոկտեմ.

«Ի նպաստ Միացեալ Ընկերութեանց ձեռնարկեալ Թատերական երեկոյթն, տեղի ունեցաւ շաբաթ գիշեր 13 հոկտ. ամենայն կանոնաւորութեամբ։

Մասնախումբս ներկայիւս քաղցր պարտականութիւն մի զգայ յայտնելոյ հրապարակաւ իւր ջերմագին շնորհակալիք ամեն անոնց, որք հաճեցան գործնապէս պատասխանել Մասնախմբիս հրաւիրանաց և ի մասնաւորի շնորհակալութիւնք առ Պատ. խումբն դերասանական որ ամենայն անկեղծութեամբ աջակից գտաւ Մասնախմբիս ջանից և հակառակ ամեն թախանձանաց անձնուիրաբար նուիրեց ընկերութեան, մի մասն յիւր իրաւանց։

ի Դիւանէ Իւսկիւտարու Օժանդակ Մասնախմբի

Ատենադպիր Գ. Բ. [illegible] — Ատենապետ [illegible]

ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑ

Թատերական երեկոյթի որ 13 հոկտեմ. ի նպաստ Միացեալ Ընկերութեանց ձեռամբ Օժանդակ Մասնախմբի Իւսկիւտարու։

ՄՈՒՏՔ	
Ամբողջ հասոյթ տոմսակաց	5972 50
Նուէր յայլ և այլ անձանց	183 —
	6155 50
ԵԼՔ	
Վարձ Դերասանական Խմբի	1701
Այլ և այլ ծախս	305 25
Ամբողջ ծախս	2006 25
Զուտ հասոյթ դրամ պատրաստ	4149 25
Գումար	6155 50

Հաշուակալ
Յ. Ս. [illegible]

Ծ. — Դերասանական խմբին իբր յաւելուած վճարեալ 160 ղրշ խումբն մերժած է և ընկերութեան նուիրած ի վերեւ յիշատակեալ գումարով բաւականանալով միայն։ Սոյն գումար հաշուեկշռէն զանց առնուած է մեկից և եկից կողմանէ միանգամայն։

ՀԱՃՆՈՅ ԽՆԴԻՐ

Մեր յարգոյ պաշտօնակիցք ոմանք երէկ խմբեր էին Դատական քննչին պաշտօնական հեռագիրք, զոր հրատարակեցինք մեր երկուշաբթի աւուր թուով։

Արդ, կը յայտարարենք թէ մեր հրատարակած պատճէնք ճշդիւ Դատական Նախարարութեան ձեռաց մէջ գտնուած պատճէնն է, և թէ Արեւելք այնպէս հասկցած է զայն, ինչպէս հասկցուած է Դատական Նախարարութեան մէջ։

Երէկ իսկ առիթ ունեցանք նորէն տեսնելու Դատական պաշտօնատունն եկած հեռագրին պաշտօնական բնագիրն, և կը հաստատենք թէ մեր հրատարակածին յար և նման է։

Պաշտօնական հեռագիր մ'ալ, ուրիշ հեռագրոց նման, կրնայ սխալ զարնուած լինիլ։ Բայց ինչ որ Արեւելք հրատարակած է, նոյն է դատական պաշտօնատունն եկած հեռագրոյն հետ։

Մեր քաղաքավար պաշտօնակիցք եթէ տակաւին կը տարակուսին, կարող են՝ եթէ դիւրութիւն ունին՝ դիմել ուղղակի Դատական պաշտօնատունն, և համոզուիլ մեր այս յայտարարութեանց կատարեալ ստուգութեան։

Այս յայտարարութեանց առջեւ, ընթերցողաց կը մնայ դատաստան ընել «պաշտօնական պատճէն մի խեղաթիւրած և ազգն ու Ազգային Ժողովը խաբած լինելու» ծրի ամբաստանութեանց վրայ, զորս այդ պաշտօնակիցք այնչափ թեթեւութեամբ և այնչափ կասկածելի քաղաքավարութեամբ մ'ըրած են Արեւելքի դէմ։

Դատական քննչին հեռագիրն սեպտ. 30ին զարնուած էր, և իւր խոստացած տեղեկագիրը դեռ հասած չը լինելով, Դատական Նախարարութենէն երէկ նոր հեռագիր մի ղրկուեր է Ատանա, Դատական քննչէն պահանջելով որ փութացնէ Հաճնոյ խնդրոյն տեղեկագիրը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս գաղղիական դեսպանն երէկ երեկոյեան դէմ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

Տրոց վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ տեղի ունեցած գողութեան վրայ, հարկ համարուեր է վերակացու մը կարգել տոմարներուն պահուած շտեմարանաց համար, և օգնական մը տալ նմա։ ——

Ելմտական պաշտօնատունէն ամսաթոշակի պահանջք ունեցող անձանց բազմութիւն մը երէկ գանձատան (վէզնէ) առջեւ մէկմէկու վրայ ամբոխուած ատեն, զինուորական ծառայութենէ դադարեալ Մէհմէտ աղա անուն ախտաւոր մէկը խիստ նեղուելով՝ յանկարծ ինկեր մեռեր է, մէկ երկու անձինք ալ թեթեւ վիրաւորուեր են, և այս անցից վրայ ելմտական նախարարն ամբոխը ցրուելու համար ինչ ինչ հրամաններ տուեր, և երեկոյեան դէմ ալ Բ. Դուռն երթալով՝ Մեծ Եպարքոսին հաղորդեր է, կըսէ՝ Թէրճիմանը—Հագիգաթ։

Ելմտական քննչաց օգնականք են, կեդրոնական համարակալութեան դիւանէն Ֆէթհի պէյ՝ Գասթամունի և Սեբաստիա. նոյն դիւանէն Քեաշիֆ էֆէնտի՝ Քարբերդ և Տէրսիմ, նոյն դիւանէն Մագսուտ էֆէնտի՝ Պաղտատ Մուսուլ և Պասրա. նոյն դիւանէն Նուրի էֆէնտի՝ Հիճազ և Եէմէն. նոյն դիւանէն Սաատէտտին էֆէնտի՝ Էնկիւրի, վեցերորդ Թաղապետութեան հասութից քարտուղար Պէհա պէյ՝ Հալէպ, Ատանա և Տէհրիզօր. պաշտօնատանց նախորդ քննիչ Րիզա պէյ՝ Պոլսոյ քաղաքապետութեան շրջանակ և Իզմիր. Պրուսայի տասանորդի վերատեսչի նախորդ քարտուղար Խալիմ էֆէնտի՝ Սէլանիկ և Կոսովա. տասանորդի վերատեսչութեան դիւանէն Րաղիպ էֆէնտի՝ Սուրիա և Երուսաղէմ. Ներքին գործոց պաշտօնատան քարտուղարներէն Իպրահիմ էֆէնտի՝ Վան, Բաղէշ, Հէքքեարի. Սէլանիկի վեց անուղղակի տրոց նախորդ համարակալ Իսմայիլ Րայիֆ էֆէնտի՝ Պոլիս. ելմտական խափանեալ խորհրդոյ անդամներէն Մուսթաֆա Բէշիր էֆէնտի՝ Ափրիկեան—Տրիպոլիս. Պաղտատի Րիֆաթ էֆէնտի՝ Կարին և Տրապիզոն. ընդհանուր պարտուց քարտուղարներէն Շիւքրի էֆէնտի՝ Եանեա, Շքոտրա և Մանասթըր. տրոց վերատեսչութեան դիւանէն Ճաֆէր էֆէնտի՝ Այտըն և Արշիպեղագոսի կղզիք. Մարաշի տասանորդի նախորդ վերատեսուչ Ահմէտ Նուրի էֆէնտի՝ Պրուսա և Գարասի։

——

Էքօրբէս հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը յաւելու Ռուսիոյ դեսպանին կողմէ Ս. Անդրէայ պատուանշանին առ Օգոստափառ Սուլթանն մատուցման հանդիսին նկատմամբ, զոր պատմեցինք երէկ։

«Դեսպանը՝ Պ. Նէլիտօֆ պալատական քառաձի կառք մը նստած էր, իւր հետ ունենալով կայսերական Թիկնապահապետ Մէհմէտ փաշան. յաջորդ կառքին մէջ կը գտնուէր դեսպանատան խորհրդական Պ. Օնու՝ որ շքանշանը կը կրէր. ապա կուգային միւս կառքերը։

«Երբ Եըլտըզի պալատան առջեւ հասան, կայսերական նուագածուաց խումբը ռուսաց ազգային երգը նուագեց։ Դեսպանն անմիջապէս գահոյից գահլիճն առաջնորդուեցաւ, ուր կանգնած էր Օգոստափառ Սուլթանն, իւր շուրջ ունենալով նախարարներն և պալատան բարձրաստիճան պաշտօնատարներն։ Պ. Նէլիտօֆ դէպ ի Սուլթանն յառաջացաւ, աջ կողմն ունենալով զՊ. Օնու որ կարմիր թաւշեայ բարձի մը վրայ կը կրէր Ս. Անդրէայ մեծ պատուանշանն՝ կապոյտ ժապաւէն մը, ուսկից կախուած էր ադամանդազարդ արծիւ մը ականակուռ շրջանակի մը վրայ. ձախ կողմը կեցած էր առաջին թարգման Պ. Իվանոֆ։ Դեսպանը Ն. Վեհափառութեան մատոյց նախ Զարին ինքնագիր նամակն, և պատուանշանն յանձնելէ առաջ ֆրանսերէն լեզուաւ բանախօսութիւն մ'արտասանեց, զոր Թուրքերէնի թարգմանեց արտաքին գործոց նախարար Ասիմ փաշա. Նորին Վեհափառութիւնը պատասխանեց Թուրքերէն լեզուաւ զոր ֆրանսերէնի թարգմանեց նոյնպէս Ասիմ փաշա»։

Անկլօ—ֆրանսական թերթք նմանապէս մի քանի տեղեկութիւն կը հաղորդէ սոյն պատուանշանին կարեւորութեան վրայ։ Ս. Անդրէայ պատուանշանն ռուսական ամենէն բարձր պատուանշանն է, զոր իբր երկու դար առաջ հաստատած է Մեծն Պետրոս։ Ս. Անդրէաս Ռուսիոյ պաշտպան Սուրբըն է, ինչպէս նաեւ Սկովտիոյ, և Ս. Անդրէայ Սկովտիական պատուանշանն ասպետական տարեգրութեանց մէջ հնագոյնն է։ Այս պատուանշան կը տրուի միայն Ռուսիոյ արքունական ընտանեաց, օտար վեհապետաց և այն իշխանաց կամ զօրավարաց միայն, որք արտասովոր կերպիւ նշանաւոր հանդիսացած են։ Ռուսիոյ կայսրը Ս. Անդրէայի պատուանշանէն աւելի մեծ պատուանշան մը չունի ընծայելու։

Բէժիի ընկերութեան հոկտեմբերի երկրորդ կիսամսէի հասոյթն եղած է իբր 55,000 ոսկի։ Նախորդ ամիսներու հասութից վրայ զգալի աւելցութիւն կը նշմարուի որ լաւ նշան է։

Բէժիի գործոց քննութեան համար մայրաքաղաքս եկող պատուիրակներէն Պ. Պլէյխրօտէր վաղը կը մեկնի. իսկ Պ. Պ. Պէրժէ և Ուաթէրֆիլտ տակաւին ժամանակ մը պիտի մնան ի մեզ։

Մօնիթէօռ կը հաստատէ թէ յիշեալ երկու պատուիրակաց մնալը Բէժիէն բոլորովին դուրս, յոյժ կարեւոր գործի մը կը վերաբերի, որ կառավարական ակմբոց մէջ խորհրդակցութեան առարկայ է։

——

Գերմանացի արժեստաւոր պատուիրակ Պ. Կէօշէր արձակուրդով Գերմանիա կուղեւորի, ուր պիտի ամուսնանայ։

——

Լա Թիւրքի կիմանայ թէ Տանիմարքայի Թագաւորին որդին և Յունաստանի Թագաւորին եղբայր, Վալտէմար իշխանն մօտերս Կ. Պոլիս պիտի այցելէ ուր արժանավայել պատուովք պիտի ընդունուի։ Իշխանը պիտի բնակի Եըլտըզի պալատան մէջ ուր մասնաւոր յարկ մը կը պատրաստուի այժմէն։

Կը յիշուի թէ Տէրքօսի ջրի ընկերութիւնն մարմարեայ գեղեցիկ աղբիւր մը յանձնարարած էր ի Բարիզ, կայսերական կառավարութեան կողմէ ցոյց տրուելիք վայր մը զետեղելու համար։ Աղբիւրն, որոյ յատակագիծը պատրաստուած է ընկերութեան երկրաչափ Պ. Պուլթանի ձեռամբ, հասած է ի Պոլիս։ Օգոստ. Սուլթանը գոհունակութիւն յայտնած է անոր ճոխ շինուածոյն նկատմամբ։ ——

Միքայէլ մեծ դքսի որդւոյն Վոսփորէն անցնիլը գրեցինք նախորդ թըւով մը։ Սդամպօլ քանի մը տեղեկութիւններ կը հաղորդէ այս առթիւ։

«Երկուշաբթի միջօրէին Դավագի առջեւ հասաւ Էրիքլիք շոգենաւն ուր կը գտնուէր Ռուսիոյ կայսեր հօրեղբօր Միքայէլ մեծ դուքսին երկրորդ որդին Միքայէլ իշխանն։ Բիչ վերջը Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ Դավագ երթալով Նորին բարձրութեան հետ տեսակցեցաւ մնաւոր վայր մը ուր կը հսկէին քարանթինայի պաշտօնեայք։ Տեսակցութենէն յետոյ, որ տեւեց մէկ ժամէ աւելի, իշխանը շոգենաւ վերադարձաւ որ կէս գիշերին ճամբայ ելաւ։ Առողջապահական երկու պաշտօնեայք շոգենաւ գնացած էին և Տարտանէլի առջեւ դուրս ելան։

«Միքայէլ Միքայէլովիչ իշխանը ծնած է 1861 հոկտեմբեր 4ին, հետեւաբար 23 տարեկան է։ Ռուսական բանակին մէջ տեղակալի աստիճան ունի և արքունի հեծելազօրաց 4րդ գնդին հրամանատարն է։ Իշխանը Յունաստանի Օլկա Թագուհւոյն հօրեղբօրորդին է»։

Փար խօսելով Կ Պոլսոյ անգլիական դեսպանի ընտրութեան վրայ, Լոնտոնէն առնուած նամակաց համաձայն կըսէ թէ ամենէն աւելի հաւանականութիւն կայ որ Վիէննայի այժմեան դեսպան Սըր Հէնրի Էլիոթ կոչուի սոյն պաշտօնին։ ——

Սեպտ. 26 ի հինգշաբթի օրը, Տըրապիզոնի Բալաթ—Մէյտանի կոչուած հրապարակին վրայ տեղի ունեցեր է կայսերական քաղաքային վարժարանի մը հիմնարկութեան հանդէսը, Նախագահութեամբ Կուսակալ Սըրրի փաշայի։ Հանդէսին ներկայ գտնուեր են գաւառին կառավարական երկրաչափ Նըուանդ էֆէնտի Խօրասանճեան և բոլոր քաղաքային ու զինուորական պաշտօնեայք, կրօնական գլուխք, երեւելիք, վարժարանաց ուսուցիչք, աշակերտք և խուռն բազմութիւն։ Կուսակալն անձամբ դրեր է հիմնարկութեան առաջին քարը. ապա ճառեր արտասանուեր, ողջոյններ ղօղուեր և մաղթանքներ կարդացուեր են վասն երկարութեան կենաց Օգոստ. Սուլթանին։

Ոստիկանութեան նախարար Բեհամիլ պէյ և մի քանի բարձրաստիճան պաշտօնատարք իբր Յանձնաժողով գումարելով, ձեռնարկած են քննել արքունի փողերանոցի մէջ վերջերս կասկածեալ ինչ ինչ զեղծումներն։

Պարսից Շահն Առիւծու և Արեգական (Շիրի—Խուրշիտ) պատուանշանն ընծայեր է Հաճի Արիֆ պէյ Թուրք նուագածուին, որ Պարսկաց Հաֆըզ Շիրազ քերթողին մէկ բանաստեղծութեան յարմար եղանակ մը հնարած է։

Մակեդոնիայէն առ Նէօլոգոս ուղղեալ մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քօլօնիա գաւառակի գիւղէ մը երկու երեւելիք Մայիճէ անուն աւազակապետին խմբին ձեռքն իյնալով, գերի տարուեր են։ Աւազակք այժմ մեծ փրկանք կը պահանջեն, և գտնուած տեղերնին յայտնի չէ։ Յոյն լրագիրը կը յաւելու թէ յիշեալ գաւառակի բնակիչք այն աստիճան ահ ու սարսափի մէջ են աւազակաց ասպատակութեանց պատճառաւ, որ մըտադիր են եղեր խմբովին գաղթել ուրիշ վայր մը։

Քաղաքապետութեան կողմէ հրատարակեալ ազդ մը կը ծանուցանէ, թէ Թաղապետութեան ութերորդ շրջանակի կեդրոնը Բանկըրճաէն, Անատոլու—Հիսար փոխադրուած է կայսերական հրամանաւ։ ——

Նիկոմիդիոյ նաւարանին մէջ երկու թնդանօթաձիգք կը շինուին այս պահուս, և կը կարծուի որ աւարտին երկու ամսէն։ ——

Սէլանիկի գաղղիական հիւպատոսարանի երրորդ թարգման Պ. Նիքօլա Թօմայի սպանման վրայ՝ զոր գրած էինք նախընթաց օրը, յիշեալ քաղաքէն հետեւեալ ծանօթութիւնք տրուած են Թէրճիմանը—Հագիգաթի։ «Թարգմանը, ամսոյս 18 ին հինգշաբթի օրը ժամը 8½ ատենները Միսքճիլեր չուկային մէջ խժդժաբար վիրաւորուելով փաստաբան Պ. Լիտչիի Պալլաս արնաստէն, ութ ժամ յետոյ մեռաւ։ Սպանիչն իսկոյն դաշոյնը ճօճելով փախաւ ապաստանեցաւ փաստաբանին տունը, բայց ոստիկանք հասնելով տունէն հանեցին զնա և բանտարկեցին։ Սպանչին հայրը Միխալաքի պէյի տունը Պալլաս է եղեր. սպանեալն նորա անվայել վարմունքը տեսնելով Միխալաքի պէյի յայտներ և տունէն արտաքսել տուեր է. Ահա Արնաստ ոխ պահեր է Պ. Նիքօլայի դէմ՝ իւր հօր արտաքսման պատճառաւ, և նոյն օրը պատեհ գտնելով թափեր է ոխը»։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

(Այսօրուան)

ԱԺԱՆՍ ՌԻՒԹԵՐ

ՍՈՒՏԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գահիրէ, 5 Նոյեմբեր

Զօրավար Լորտ Ուոլսլի Տօնկոլա հասաւ և Տօնկոլայի կառավարչին յայտնեց Անգլիական կառավարութեան գոհունակութիւնն իւր ընթացքին համար, և Ս. Միքայէլի և Ս. Գէորգի ասպետական պատուանշանը տուաւ նմա։

Գահիրէ, 5 Նոյեմբեր

Խարթումէն եկած ընդարձակ հեռագրեր լիովին կը հաստատեն թէ կռիւ մը տեղի ունեցած է ապստամբաց և զօրավար Կորտոնի միջեւ։ Ապստամբաց թիւն էր 25,000, որոց հրամանատարն հրամայեց Կորտոնի անձնատուր լինել։ Կորտոն մերժեց, ուսկից կռիւ մը ծագեցաւ որ ութ ժամ տեւեց։ Ապստամբաց կորուստք յոյժ մեծ եղան, և անոնց հրամանատարն ստիպուեցաւ նահանջել։ Կը հաւաստեն որ յայտարարած է թէ մինչեւ երկու ամիս չպիտի կրնայ Կորտոնի վրայ յարձակիլ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լոնտոն, 5 Նոյեմբեր

Լորտ Նորթպրուք աստ հասաւ։ Նախարարաց խորհուրդն արտասովոր նիստ մ'ունեցաւ, որուն լորտ Նորթպրուք ներկայացուց իւր տեղեկագիրն և բերանացի բացատրութիւններ առաւ իւր պաշտօնին վրայ։ Քանի մը լրագրեր կը հաստատեն թէ հանրային կարծիքը կը վախնայ թէ այդ տեղեկագիր ընդհանուր գոհունակութիւն չպիտի պատճառէ։ Լորտ Նորթպրուք կը հերքէ այն զրոյց թէ ի Փարիզ տեսակցութիւն մ'ունեցած է Պ. Ժիւլ Ֆէրրիի հետ։

ՔՈՆԿՈՅ

Պերլին, 5 Նոյեմբեր

Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ Քոնկոյի Միջազգային Դեսպանախորհուրդը պիտի գումարի նոյեմբեր 15ին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆԳԱ

Լոնտրա, 6 Նոյեմբեր

Պատրաստ մետաղադրամ — նուազում — անգլ. ոսկի	534,000
Պանքնօթք ի պահեստի — նուազում — անգլ. ոսկի	529,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր յաւելում — անգլ. ոսկի	597,000

Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ—34 5/16 %

Անգլիոյ պանքան %ին 5 ի բարձրացուց իւր տոկոսը։

(Վերջին ժամ)

Նիւ-Եորք, 6 նոյեմ.

Նախագահական ընտրութեան արդիւնքը տարակուսական են դեռ։ Բայց և ս քան զեւս հաւանական է որ Պ. Քլիվլէնտ ընտրուած լինի։

Փարիզ, 6 նոյեմ.

Քոլէրայի քանի մը դէպքեր տեղի ունեցան ի Փարիզ։

Լոնտրա, 6 Նոյ.

Թղթատարութեան Նախարար (կոյր) հանրածանօթ Պ. Ֆաուսէթ այսօր մեռաւ։

Փարիզ, 6 Նոյ.

Առողջապահական վարչութեան ընդհանուր քննիչ Տոքթ. Ֆովէլ այս գիշեր մեռաւ։

Աթէնք, 6 Նոյեմբեր

Նախարարապետ Պ. Թրիքուբի յանուն Թագաւորին այսօր բացաւ Խորհրդարանին նըստաշրջանը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 26 Հոկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110
3 » » » (վճուկնի)	109 3/4
» Բարիզի » (պանքայի)	22 90
» » » (վճուկնի)	22 97 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ (գ. կ.) դհկն	8 37 1/2
Պօրսային գոցուելէն վերջը » »	8 36
Բերայի մէջ » »	8 36
Առաւօտուն բացուեցաւ » »	8 35 1/2
Բարձրագոյն գին » »	8 35 1/2
Նուազագոյն » »	8 32
Կէս օրին » »	8 32 1/2
Իւնիֆիէ Եգիպտական	74 15
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	73 15
Բերայի մէջ	73 5
Այս առտու բացուեցաւ	73 5
Կէս օրին	73 5
Հէվալէսիզ	20
Րէբօր գօնսօլիտէի	—
» իւնիֆիէի	—
Փոխառութիւն 1863 (գ. կ.) ֆր.	72
» 1865 » »	56
» 1869 » »	50
» 1873 » »	45
Պօն տիւ Թրէզօր Անգլ. Լր.	21
Րումելիի երկաթուղի ֆր.	44 50
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ »	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի »	77

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՔ

Ասսիէթէ Ժէնէրալ Անգլ. Լր.	3 32
Քրէտի Ժէնէրալ (գ. կ.) Օսմ. Լր.	7 2
Պանք տը Գոնս »	5 30
Սօս. Շանժ է վալէօր Օսմ. Լր.	3 25
Թրամուէյ » »	282 1/2

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց »	87 38
Անգլիական ոսկի »	110 13
Բօլ Իմբէրիալ »	90 12
Քրիմից »	51 22
Ռուսլի թղթադրամ »	8 85
» արծաթ »	89 30
Ֆիօրին »	9 —
Մէճ. արծ. (տարբ.) »	107 38
Վ եցնոց »	103 5
Հինգնոց »	103 10
Մէթալիք »	99 20
Պղինձ »	800
Թղթադրամ »	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 6 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 3/8
Օսմ. բացուեցաւ	8 1/4
» » գոցուեցաւ	8 1/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 1/4
» » 1869	9 7/8
» » 1871	68 1/2
» » 1872	19 1/2
» » 1873	8 3/4
Փոխառութիւն 1877	81 1/2
Պանք Օթօման	13 1/8
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	94 3/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	անընթեռնլի
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	անընթեռնլի
Տայրա Սանիէ	62 3/4
Տօմանիալ (փոխառ. Րօշիլտ)	90 1/4

Հունգարական պարտաթուղթ 1877	102 1/2
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—
Վիեննա, 6 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 40
Օսմանեան երկաթուղի	21 60
Բարիզ, 6 Նոյեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0 ... բաց	108 10
» » 3 0/0 ... բաց	78 70
Օսմանեան քոնսօլիտէ բացուեցաւ	8 35
» » գոցու. (գ. կ.)	8 25
» » 1865	—
» » 1869	50
» » 1873	44
Օսմանեան երկաթուղի	45 62 1/2
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	522 50
Գանք Օթօման	581 25
Գրէտի Լիոնէ	525
» Ֆոնսիէ	1300
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կոր.)	1237 50
Սուէզի ջրանցք	1912 50
Ռուսական 5 0/0 1877ի	99 3/8
Իտալական Ռանթ	96 80
Եգիպտական միացեալ գոց	335
Սպանիական (արտաքին)	59 1/8
Բրիօրիթէ թիւրք	383 75
5 0/0 Հելլենական	362 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 28

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Նոյեմբեր 6 ժ. 10, վ. 30

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 0/0	107 85
Օսմանեան »	8 20
Եգիպտական միացեալ	333 75

Գ. ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՎԱՆԱՅ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Վասպուրականի Կեդրոնական վարժարանի Գ. տարեշրջանը բոլորած լինելով, տարեկան տեղեկագիրը և հաշուեցոյցը կը յղեմ ձեզ հրատարակելու խնդրանօք: (¹)

Ինչպէս կը տեսնուի այդ հաշուեցոյցէ, Նախորդ երկու տարեշրջաններէն վերջ մեզ շահ մնացած էր 951 ղրուշ և 30 փարա արծաթ դրամ. իսկ այս Գ. տարեշրջանին միայն՝ 18,607. 5 ղրուշ, զոր յաւելլով Նախորդ երկու շրջանների վերջ մեր ունեցած շահին վրայ, երեք տարի թէ՛ իբր տեսուչ և թէ՛ իբր ուսուցիչ Կեդրոնական վարժարանին մէջ մեր ունեցած աշխատութիւնների փոխարէն ստացած կը լինինք 19,559 ղրուշ և 10 փարա որ ասել է իւրաքանչիւր տարին 6,186 ղրուշ և 20 փարա:

Գ. տարեշրջանին մէջ մեր հասոյթի աւաւելութիւնը կը պարտինք գլխաւորապէս Ամեն. Խրիմեան Ս. Հայրիկին որ յատկապէս յորդորագիրներ ղրկեց զանազան տեղեր Կեդրոնական վարժարանին օգնելու համար: Նաև Վանի ռուսական դեր-հիւպատոս Վսեմ. Կամսարական պէկին որ երեք սանի պաշտպան գրուելէ և, իբր ազգասէր հայ, իւր բարոյական բարձր օժանդակութիւն վարժարանին չխնայելէ զատ, թէ՛ Մշակի խմբագրութեան և թէ՛ ուրիշներին ի Ռուսահայս բացատրած է Կեդրոնական վարժարանի կարեւորութիւնը Վանի մէջ կրթական գործին համար և յորդորած է օգնել նմա: Նոյնպէս և շատ կը պարտինք Մշակի խմբագրապետ հայրենասէր Պ. Գրիգոր Արծրունիին որ ինչպէս Կեդրոնական վարժարանի բացուելուն ժամանակ 500 րուբլի Նուիրեց, այս Գ. տարեշրջանի մէջ ալ երբ պարտքի տակ ընկճուած, նիւթական նեղ դրութեան մէջ կը տագնապէինք, նա հասուց մեզ Վսեմ. Կամսարական պէկի միջոցաւ 1050 րուբլի՝ որ գրեթէ կէսը նուիրուած են Մոսկուայի համալսարանի հայ ուսանողները: Ահա այս երեք գլխաւոր բարերարներն եղած են այս Գ տարեշրջանի մէջ մեր հասոյթի աւաւելութեան պատճառ: Եւ ինչպէս որ Կեդրոնական վարժարանի բացումը կը պարտինք Բարձրաշնորհ Ներսէս Սրբազան Պատրիարքին որ մի քանի անձերի մեղնկատմամբ ըրած քաղաքական գրպարտութիւններին հակառակ, հաճեցաւ իւր յատուկ յանձնարարական Նամակով Վանի Նահանգապետ Վսեմ. Հասան փաշայի հովանաւորութիւնը խնդրել մեր բանալիք վարժարանին վրայ, ինչպէս որ այդ վարժարանի բացումը կը պարտինք Նաև Նիւթական օժանդակութեանն Հայոց Միացեալ ընկերութեանց Տնօրէն ժողովին, որ Ատենապետն էր յանժամ Մեծ. Մինաս Չերազ էֆէնտին, այդ վարժարանի բացման հետ և շարունակութիւնը կը պարտինք վերոյիշեալ երեք բարերար անձերին:

Մեր այս տուած համառօտ տեղեկութիւններէն կիմացուի որ այս երեք տարեշրջաններէ յետոյ, թէ՛ կարող աշակերտների վճարած թոշակներովը և թէ՛ զանազան կողմերէ (բաց ի Ռուսաստանէ) եկած նուէրներովը հազիւ թէ վարժարանի ծախքերը ծածկուած են: Իսկ երեք տարի աշխատելէ յետոյ Հիմնադիր-Տեսչին շահ մնացածն է գրեթէ միայն այն գումար որ թէ՛ Կեդրոնական վարժարանը բացուելու ժամանակ և թէ՛ այս Գ. տարեշրջանի մէջ Ռուսաստանէն ղրկուած է, չնոր- [illegible]

(¹) [illegible]

և հեռացած գնացած է Գերմանիա:

Չենք կարող չյիշել այստեղ և Վանի պատուաւոր վաճառականներէն Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Նաթանեան ազատամիտ և գործունեայ անձը որ Կեդրոնական վարժարանի հաստատութեան և յառաջդիմութեան համար քիչ օգնութիւններ չէ ըրած և մեր Նեղ օրերի դիւրութիւններ շնորհած է մեզ:

Մասնաւոր շնորհակալութիւն կը պարտինք Նաև Գաղատիացնակ Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Թօփալեանի՝ որ կեդրոնական վարժարանի Բ. տարեշրջանի տեղեկագիրը Մասիս օրաթերթին մէջ կարդացածին պէս, փութաց հեռագրով 10 օսմանեան ոսկիի մի փոխանակագիր յղել մեզ ի Վան: Այս տարեշրջանի սկիզբը Նոյնպէս քաջալեր տուաւ մեզ և Գեր. Տ. Եղիշէ վարդապետ Այվազեան, քարոզիչ Գատը գիւղի, որ Բ. շրջանի տեղեկագիրը Մասիս օրաթերթին մէջ կարդացածին պէս, փութաց գրով և գործով քաջալերել զմեզ, վարժարանին աղքատիկ սաներէ մէկին պաշտպան գրուելով վճարել Նորա դպրոցական տարեթոշակ և այս կերպով գլուխ և օրինակ հանդիսանալ Գ. տարեշրջանի մէջ գրրուող պաշտպաններին:

Շնորհակալ ենք Նաև Վանցի Մեծ. Եղիազար էֆ. Խաղաղորդեան հայրենասէր և եռանդուն երիտասարդին որ յանձն առած է Կեդրոնական վարժարանի գործակատարութիւնը Կ. Պոլսի մէջ, և անձնուիրապէս կատարելով այդ պաշտօն, իւր ժամանակ և աշխատութիւն կը Նուիրէ վարժարանին վերաբերեալ գործերու կարգադրութեանը Կ. Պոլսի մէջ: Մեծ. Խաղաղորդեան էֆէնտիի անձնական գործատեղին է Կ. Պոլիս Ասմա ալթը Գամպուր խան թիւ 4, ուր կարող են դիմել այն ամեն ազնիւ ազգայիններ որք կուզեն օգնել Կեդրոնական վարժարանին և կը փափաքին ծանօթանալ Նորա ուսումնական յայտագրին և կամ ուէ տեղեկութիւն ստանալ վարժարանին Նըկատմամբ:

Եթէ Կեդրոնական վարժարանի ծախուց մէջ կը տեսնենք որ պաշտօնեաների թոշակը մի փոքր գումար կը կազմէ, այդ մասին շնորհակալութիւն մեր վարժարանի ուսուցիչներին որք յանձնառու եղած են, մեզ օգնած լինելու նպատակով, զոհողութիւն անել և փոքր թոշակով բաւականանալ: Այդ պաշտօնեաներ են կրօնի ուսուցիչ բարեշնորհ Տ. Դիոնէսիոս քահանայ Արարոց եկեղեցւոյն, չափական և բնական գիտութիւններու և գծագրութեան ուսուցիչ Ասլանեան Գալուստ էֆէնտին, և պատմութեան, աշխարհագրութեան, գեղագրութեան և մարմնամարզի ուսուցիչ Թէրլէմէզեան Մկրտիչ էֆէնտին: Թուրքերէնի ուսուցիչ Նաթանեան Գաբրիէլ էֆէնտին որ վաճառականութեամբ կը զբաղի, երկու տարի է որ կը շարունակէ ձրիապէս դասախօսել Կեդրոնական վարժարանին մէջ:

Շնորհակալութիւն Նաև այն հայերէն լրագիրներին որք իրենց էջեր Նըւիրելով Վասպուրականի Կեդրոնական վարժարանին, ծանօթացուցին զայն ժողովրդին: Մասնաւոր շնորհակալութիւն Կ. Պոլսի լրագիրներէն Մասիս և Մանզումէ օրաթերթերին որք բարեհաճած են յաճախ տեղեկութիւններ տալ այս վարժարանի ընթացքին Նկատմամբ:

Պարտ կը համարիմ յայտնել Նաև որ Միացեալ Ընկ. Վանի վարժապետանոցը փակուելէ յետոյ, երբ Կեդրոնական վարժարանը բացուեցաւ, ընկերութեան այն ժամանակի Տնօրէն ժողովը որ Չերազ էֆէնտիի ատենապետութեամբ կազմուած էր, հաճեցաւ Նուիրել Կեդրոնական վարժարանի աշակերտներին ի գործածութիւն այն դասագիրքեր զորս փակուած Վարժապետանոցին աշակերտները գործածած էին: Բայց յաջորդ Տնօրէն ժողովը իւր Նախորդի որոշումը ջնջած և յետ առած լինելով տրուած գիրքերն և գոյքերն մեծ մասով, այդ մնացած դասագիրքերի մի մասին համար որք պատրաստուած էին և մի մասին համար ալ որ մի քանի աշակերտներ ստորագրութիւն տալով տարած և այլ ևս վերադարձուցած չէին, մենք հարկադրուեցանք վճարել մի փոխարինութիւն: Սակայն Միացեալ Ընկ. արդի Տնօրէն ժողովը չուզելով մի այդպիսի վճար անել տալ մեզ, 131 կտոր գիրք և տետրակ ևս Նուիրած եղաւ Կեդրոնական վարժարանին, ում համար մեր շնորհակալութիւն կը յայտնեմք:

Կեդրոնական վարժարանը իւր Գ. տարեշրջանի մէջ (1883 սեպտ.—84 օգոստոս) ունեցած է 18 թոշակաւոր և 20 ձրիավարժ աշակերտ: Այդ շրջանի վերջ 6 աշակերտ դուրս ելան ընթացաւարտ և 1 աշակերտ ալ գնաց Կա- [illegible]

թիւններու մէջ արժանացաւ Ա. մրցանակի, իսկ Պ. Պ. Գրիգորիս Ասլանեան, Գրիգոր Պէօզիկեան, Ռուբէն Շատուորեան, Գէորգ Օտեան և Մագնոս Պաւութճեան՝ Բ. մրցանակի: Այժմ Կեդրոնական վարժարանէն դուրս ելած ընթացաւարտ աշակերտների թիւն եղած է 12, յորոց մեծ մասն ուսուցչութեամբ կը զբաղի և մնացածներն ալ վաճառականական կամ կառավարական գործի մէջ կը գտնուին:

Գ. տարեշրջանի մէջ 20 ձրիավարժ աշակերտներէն 11ին պաշտպան գրուելով, վարժարանի տեսչութեան վճարած են Նոցա դպրոցական տարեթոշակները հետեւեալ անձեր.

ՎԱՆԷՆ Վսեմ. Կամսարական պէկ ունի 2 սան ուսումնարանի և 1 սան Նախակրթարանի մէջ, որոց դասագրքեր և գրական պիտոյքներն ալ ինք կը հոգայ (Նախակրթարանի մէջ եղած սանը անցաւ այս տարի ուսումնարան):

Մեծ. Կարապետ էֆ. Նաթանեան ունի ուսումնարանի մէջ 1 Շատախցի սան որ դպրոցական գրքեր և պիտոյքներն, ինչպէս Նաև ուտեստ, հագուստ, բնակութիւն և այլ ամեն պէտքերն ինք կը հոգայ:

Կ. ՊՈԼԻՍԷՆ Գեր. Հ. Եղիշէ Վ. Այվազեան ունի 1 սան Նախակրթարանի մէջ (այդ սան մտաւ ուսումնարան այս տարի):

Մի անծանօթ անձ ունի ուսումնարանի մէջ 1 սան որ դասագիրքերն ինք կը հոգայ:

Մեծ. Մինաս էֆ. Չերազ ունի Նախակրթարանի մէջ 1 սան (որ այս տարի անցաւ ուսումնարան):

Մեծ. Խաչատուր էֆ. Բէօլեան Շապին-Գարահիսարցի, ունի Նախակրթարանի մէջ 1 սան (որ այս տարի անցաւ ուսումնարան):

Մեծ. Աւետիս էֆ. Բիրիշճեան Վանեցի ունի Նախակրթարանի մէջ 1 սան:

ՄԱՐՍԷՅԼԷՆ Մեծ. Գալուստ էֆ. Ս. Կիւլպէնկեան ունի Նախակրթարանի մէջ 1 սան:

Մեծ. Կարապետ էֆ. Կիւլպէնկեան ունի Նախակրթարանի մէջ 1 սան (այս երկու սաներն ալ անցած են այս տարի ուսումնարան):

Վերոյիշեալ ազգասէր անձեր կը շարունակեն իրենց 11 սաների պաշտպանութիւնը Նաև Ներկայ Դ. տարեշրջանի մէջ:

Այս տարի զանազան կողմերէ մեր գործին ցոյց տրուած համակրութենէն քաջալերուած, ընդունեցինք Նաև 25 ձրիավարժ աղքատիկ նոր աշակերտներ Նախակրթարանին մէջ և 7 ուսումնարանին մէջ, որք աւելնալով Նախորդ տարիէն մնացած 19 ձրիավարժների թուին վրայ, կ'ունենանք այժմ 51 ձրիավարժ աշակերտ (25 Նախակրթարանին մէջ և 26 ուսումնարանին մէջ): Այս տարի ընդունած ենք Նաև 16 թոշակաւոր Նոր աշակերտ Նախակրթարանի մէջ և 2 աշակերտ ուսումնարանի մէջ, որք աւելնալով Նախորդ տարիէն մնացած թոշակաւոր 12 աշակերտներին վրայ, ունեցած ենք այսօր 17 թոշակաւոր աշակերտ Նախակրթարանի մէջ և 13 թոշակաւոր աշակերտ ուսումնարանի մէջ: Ամբողջ ունինք այժմ 81 աշակերտ, յորոց 42 Նախակրթարանի երկու դասարաններին մէջ և 39 ուսումնարանի չորս դասարաններին մէջ են: Թոշակաւորների թիւ 30. ձրիավարժների թիւ 51: Այդ 51 ձրիավարժներէ միայն 14ին (3 Նախակրթարանի մէջ և 11 ուսումնարանի մէջ) բարերարներ գտնուած են մինչև այժմ, որք յանձն առած են Նոցա դպրոցական տարեթոշակը վճարել: Այս Դ. Նոր տարեշրջանի սկիզբը, Վանցի մի քանի եռանդուն երիտասարդներ միանալով, խումբեր կազմած և մէկ մէկ սան իրենց պաշտպանութեան տակ առած են: Այսպէս Մեծ. Ագրիպպասեան Կարապետ, Բաղէշցեան Գարեգին, Թէրլէմէզեան Յովհաննէս և Պարիկեան Գէորգ էֆէնտիներն միանալով ունեցած են 1 սան ուսումնարանի մէջ, Մեծ. Ասլանեան Պաղտասար, Ջարեհեան Կարապետ, Ջարեհեան Վարդան և Շըտիկեան Մկրտիչ էֆէնտիներն՝ 1 սան Նախակրթարանի մէջ: Մեծ. Կանափմանողեան Պետրոս, Ոսկերիչեան Խաչիկ, Ոսկերիչեան Մեսրոպ և Տէրտէրեան Աւետիս էֆէնտիներն՝ 1 սան Նախակրթարանի մէջ:

Նախակրթարանի 1 սանի համար վճարելիք դպրոցական տարեթոշակն է 12 արծաթ մէճիտ կանխիկ. իսկ ուսումնարանի 1 սանի համար վճարելիք տարեթոշակն՝ 20 արծաթ մէճիտ կանխիկ:

Փարիզի Հայկազնեան Ուսումնասիրաց ընկերութիւնն ալ փափաք յայտնած է մի քանի սաներ ունենալ Վասպուրականի Կեդր. Վարժարանին մէջ, և այս նկատմամբ բանակցութեան մըտած է Ամեն. Խրիմեան Ս. Հայրիկին և

վարժարանի Տեսչութեան հետ:

Բաղաքամիջի չուկայի գլխերապահներէն Մեծ. Կարապետ Ջարեհեան և Մկրտիչ Սէֆիլեան եռանդուն երիտասարդները Նուիրեցին Գ. տարեշրջանին համար պէտք եղած վառելափայտը, առաջինը 3 չէքի և երկրորդը 4 չէքի, որոց համար մեր խորին շնորհակալութիւն կը յայտնենք, ի նկատի ունենալով իրենց այդ ազնիւ և ջերմ եռանդը:

Գ. տարեշրջանին մէջ հետեւեալ գիրքերը նուիրուած են Կեդր. Վարժարանի գրադարանին:

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԳԷՆ Վսեմ. Կ. Կարապետ Եզեանց Նուիրած է (Վսեմ. Կամսարական պէկի միջոցաւ) հանգուցեալ Պ. Յովսէփ Իզմիրեանցի գիրքերէն հետեւեալ 12 կտորները.

1 Վարդան Բարձրբերդցի, Տիեզերական Պատմութիւն.

1 Ստեփաննոս եպիսկոպոս Սիւնեաց, Պատմութիւն տանն Սիսական.

1 Փաւստոս Բիւզանդ, Պատմութիւն Հայոց.

1 Սեբէոս եպիսկոպոս, Պատմութիւն ի Հերակլն և սկիզբն նորագիր պատմութեան Մխիթարայ Անեցւոյ.

2 Մովսէս Խորենացի, Պատմութիւն Հայոց.

1 Ղազար Փարպեցի և գործք Նորին, Պատմական Քննութիւն Գ. Խալաթեանի.

1 Սրուանձտեանց, Պատմութիւն Հայոց:

2 Շահազիզեան, Հրապարակախօսական.

1 Ադջերեան, Աւձեան բառարան հայերէն լեզուի.

1 Բժիշկ Բաբայեան, Ուսումնարանի առողջապահական հարցեր:

ԵՐԵՒԱՆԷՆ Բժ. Պ. Լեւոն Տիգրանեանց Նուիրած է (Վսեմ. Կամսարական պէկի միջոցով) հետեւեալները.

2 Առողջապահութիւն.—Նեղ և խոնաւ բնակարանների մասին.

7 տետրակ Առողջապահական թերթ 1883 ամի (թիւ 2—12).

3 տետրակ Առողջապահական թերթ 1884 ամի (թիւ 1—5):

Կ. ՊՈԼԻՍԷՆ Մեծ. Եղիազար էֆէնտի Մուրատեան Նուիրած է 1 Մաղիկ արդի մատենագրութեան, Մաս Ա.

Մեծ. Գրիգոր էֆ. Վարդանեան՝

1 Ուղեցոյց մաքուր և միօրինակ աշխարհաբար գրելու:

Մեծ. Տիգրան էֆ. Սեթեան՝

1 Գարուն և Աշուն (տաղեր):

ՄԱՐՍԷՅԼԷՆ Մեծ. Յակոբ էֆ. Տ. Յարութիւնեան Վանցի՝

1. օրինակ Լը Բըթի Մարսէյէ լրագրէն:

Կեդրոնական վարժարանի մէջ կը դասախօսուին այժմ հայերէն (աշխարհաբար և գրաբար), թուրքերէն և ֆըրանսերէն լեզուներ, կրօն, հայրենագիտութիւն, աշխարհագրութիւն բնական, քաղաքական (աշխարհագծութեամբ հանդերձ) և առեւտրական, պատմութիւն (ազգային և ընդհանուր), պատմութիւն մատենագրութեան Հայոց (ընդարձակ) և Եւրոպայոց (համառօտ), թուաբանութիւն, դրահաշիւ, երկրաչափութիւն, հաշուակալութիւն, բնական պատմութիւն (մարդակազմութիւն, կենդանաբանութիւն և բուսաբանութիւն), բնագիտութիւն, տարրաբանութիւն, գծագրութիւն, երգ և մարմնամարզ:

Այս տարեշրջանի սկիզբը (84, օգոստոս 20) արհեստական ճիւղ մ'ալ մըտցուցինք վարժարանին մէջ և արդէն սկսած են աշակերտները հիւսնութեան գործնական դասաւութեամբն ալ զբաղիլ շաբաթական 2 ժամ: Վանի մէջ հիւսնութիւնը կը բովանդակէ իւր մէջ այդ արհեստի երեք ճիւղերն ալ որք բաժնուած են Կ. Պոլսի մէջ. այսինքն բուն հիւսնութիւնը (տէօշէմէճիլիք), ատաղձագործութիւնը (տօղրամաճըլըք), և կահագործութիւնը (մարանկօզլուք):

Ժողովրդէն և ծնողներէն մեզ եղած քաջալերին համեմատ մտադիր ենք Նաև ուրիշ Նոր կարգադրութիւններ ալ անել, մեր երկրին աւելի օգտակար մի դիրքի մէջ դնելու համար Կեդր. Վարժարանը: Բաջայոյս ենք որ ամեն հայրենասէր հայ ուր որ ալ գըտնուի, պիտի հաճի իւր օգնութեան ձեռքը կարկառել մեզ այս հանրօգուտ գործի յառաջդիմութեան և յարատեւութեանը համար, ասել կ'ուզեմ կըրթական գործին որմէ միայն կախում ունի ազգին ապագան: Այս հաւատ ունեցած եմ բաւական երկար խոհերէ և փորձառութիւններէ յետոյ և այժմ հաստատ համոզում գոյացած է իմ մէջ թէ ճշմարտապէս իւր ազգ սիրող Հայը, մեր արդի վիճակին մէջ, պէտք է որ ամէն բանէ յառաջ աշխատի կրթութեան և դաստիարակութեան տարածել մեր հայրենիքին մէջ: Պէտքերը շատ են և մեծ. իսկ մեր ոյժերը քիչ և փոքր: Նոքա որք ոյժ ունին գործելու, շատ անգամ [illegible]

խատին երբեմն անհիմ չէնքեր չլինել օգին մէջ: Երբ լաւ ըմբռնենք մեր հայրենիքի արդի վիճակ և Նորա պահանջներ, որոշ պիտի տեսնենք թէ ո՛րչափ ետ մնացած ենք կրթական գործին մէջ, թէ ի՛նչ են մեր գլխաւոր պարտաւորութիւններ իբր հայ և թէ ի՛նչ կերպ կրթութիւն պէտք է տարածել մեր հայրենի աշխարհի մէջ:

Նոքա որք կը փափաքին թղթակցել մեզ հետ Նիւթական կամ բարոյական ուէ օգնութիւն մատուցանելու համար Կեդրոնական վարժարանին և կամ մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար Նորա Նկատմամբ, կարող են դիմել Կ. Պոլիս Խաղախորդեան Եղիազար էֆէնտիին և կամ ուղղակի գրել մեզ Վան, Մկրտիչ Փորթուգալեան հասցէով:

Վասպուրականի
Կեդրոնական վարժարանի
Հիմնադիր–Տեսուչ
Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

ՀԱՄԱՌ–ՀՈՏՈՎ

Գեր. Գարեգին վարդապետ Սրուանձտեանցի սոյն գործին վրայ, որ մօտ օրէն մամլոյ տակէն ի լոյս պիտի ելնէ, ճաշակ մը տալու համար հետեւեալ մասն կ'արտատպենք:

Վանայ մէջ մնացի ես չորեքտասան ամիս: Լաւութիւն այդ միջոցին տեղի ունեցած անդքերուն և անձինքներուն վրայ, դէպքերուն և դեր կատարողներուն վրայ, սովուն եւ սովագործներուն վրայ:

Ես կը փութամ միայն քանի մը տեղագրական պատկեր ի տես հանել ընթերցողաց, իմ ճաշակած համէն հոտէն հաղորդակից ընելով:

Վանայ Անգղ. հիւպատոս Պ. Քլէյթին սկսած էր վերստին պեղել տալ Այգեստանեայց հիւսիսակողմն գտնուած Ցանդունենիւ լեռնադաշտը, իմ ընթերցողաց ծանօթ՝ Զըմզըմ մաղարայի գլուխը: Արդէն Գրոց Բրոցը պատմած է այս կործանեալ եւ հրկիզեալ բերդին ծալքերէն կուռքեր, պըղընձադրոշ աթոռի բեկորներ, զանազան անօթոյ եւ կաւուց նշխարներ գտնուիլը, ինչպէս Նաեւ չէնքերը. այս անգամ եւս թէպէտ քիչ բան ձեռք բերած էր Պ. Քլէյթին բայց այնպիսի հոյակապ չէնքեր բացուեցան, որ բերդատիրոջ մեծութեանը և ժամանակի ճարտարապետութեան վրայ կրնան հիացումն պատճառել. դահլիճներ, աւազաններ, ձեւաւոր եւ խորհրդաւոր չէնքեր, դիտարանի կամ զբօսանաց համար, ապաստարանի կամ գաղտնարանի համար կամարաչէններ, ընդունելութեան կամ հանդիսաւորութեանց սրահներ, եւ այլ շատ մը խանդարեալ, շատ մը եւս դեռ ծածկեալ կ'երեւին: Իսկ դիրքն շատ հիանալի է քան բուն Վանայ բերդին, կամ ինչպէս սովորութիւն եղած է ըսել՝ Շամիրամակերտին: Այս դաշտի տակն է այն բերանաձեւ բացուած դուռն քարայրին, Զըմզըմ մաղարային, որոյ անցքը կ'երկարի մինչեւ Մհերի դուռն եւ կ'անցնի անդին մինչեւ Ակրիին. դուռէն ալ ողնաշարի պէս երկնցած է լեռն, այս բերդը՝ գլուխ, որ ունի իւր պարանոցը, Մհերի դուռն՝ թիկնամէջ, միջնողն եւ կողավանդակն, որոյ մէջն է սիրտ, թոք, ըստամոքսն. և Ակրիին՝ իւր ծնկներ: Ցարմար կը թուի ըսել թէ Շամիրամէն յառաջ Վանայ թագաւորաց ամրոցն ու ապարանքն էր այս բարձունք, եւ քարայրը՝ Մհերի դուռն՝ իրենց գանձարան, դարան, Մըհերն՝ գանձուց պահապան, միւս ծայրն Ակրիին՝ Մեհեան հրոյ Արեւու. եւ իւր գանձարանն Նոյնպէս Մհերին պահարանըն. ասոր ծաղած լինի թերեւս այն դաւիարը թէ՛ անթիւ անհամար ոսկի կայ այն տեղ, և թէ՛ Ճօֆրըք ֆըլլըկ, կամ բաղդին դարձուածքը չե՞ն մեհեննեաց, հմայից, և Ազդ-ւիլի քրմաց թողուցած մէկ հետքը: Նայելով մանաւանդ այս բերդի ըստորոտը եղած գետին, և անոր մօտ չինուած Անգղուներ անունով գեղեցկաղիր թաղի մը, ուր այժմ Ս. Աստուածածնի անունով եկեղեցի մը ունինք, և եթէ ուշ դնենք՝ դա դիծ մի է որ գետոյն լեռնակողման երքէն կերկարի մինչեւ Ակրիի, մի քանի տեղափոխութիւն ընել բնական է ջրոյն ընթացքին. այս դիծը եղեր է այգեստան, դրախտ բերդականաց կամ Սրբունեաց

[illegible]

և ... ներքին կարօտին ... [illegible] ... մեզ հնութեանց:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՎԻՃԱԿ Ի 30 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1884

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Ղրուշ	
Բաժինք չզանձուած	550,000,000	
Սնտուկ ի Կ. Պոլիս	46,143,385	16
» ի մասնաճիւղս	36,587,934	4
Գանձելի փոխանակագիրք	434,763,696	3
Ընթացիկ հաշիւք Կայսերական գանձուն — պարտական	587,301,832	29
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պարտական	304,745,773	20
Փոխատուութիւնք արժեթղթոց և վաճառաց վրայ	122,744,747	20
Անշարժ և շարժական գոյք	8,845,835	5
Զանազանք	4,765,256	27
	2,095,898,461	4

ՊԱՐՏՔ

	Ղրուշ	
Դրամագլուխ	1,100,000,000	
Պանքատոմք ի շրջաբերութեան ի Կ. Պոլիս	31,787,800	
» » ի մասնաճիւղս		
Վճարելի փոխանակագիրք ի մասնաճիւղս	101,731,177	29
Ընթացիկ հաշիւք Կայսերական Գանձուն — պահանջող	2,827,691	34
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք — պահանջող	451,871,779	34
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	73,883,151	25
Պահեստք զանազանք	281,045,471	
Վճարելի շահաբաժինք	1,659,095	
Զանազանք	51,092,294	2
	2,095,898,461	4

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց

Օգնական Տնօրէն — Տնօրէն

Ժ. ՖՕՆ ՀԱՍ — ԷՄ. ՏԸՎՕ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
287 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ դրամագլխոյն և ընկերութեան բոլոր շահերուն

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՍՓԷՅՖ
ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱԹԱ, ՃԻՒԱՃԵԱՆ ԽԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ

ՄԻԱՑՈՒՄՆ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

ԱԶԴ

Օսմանեան Հանրային Պարտուց՝ միացման համար կնքեալ (էօմ–իֆիէ) արժէթղթոց՝ Միացեալ Պարտուց նոր արժէթղթոց հետ փոխանակութիւնը տեղի պիտի ունենայ ի Կ. Պոլիս, 1884 նոյեմբեր 20էն սկսեալ Օսմանեան Կայսերական Պանքային մէջ, համաձայն հրամանագրոյն որ ի 8/20 դեկտեմբերի 1881:

Արձանագրեալ (նոմինաթիֆ) արժէթուղթք կրնան փոխանակութեան ենթարկուիլ, իսկ ո՛չ արձանագրեալ և ո՛չ ալ կնքեալ արժէթուղթք պէտք է արձանագրուին կամ կնքուին, փոխանակութեան (թէպտիլ) համար, 1885 փետրուար 13էն առաջ:

Արժէթղթոց կնքման գործողութիւնը պիտի դադրի 1885 փետրուար 13ին, իսկ այդ թուականէն յետոյ արձանագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ համաձայն այն կանոնաց, որք Վարչական Խորհրդոյ կողմէ պիտի հաստատուին:

Մինչեւ 1885 փետրուար 13 ոչ արձանագրեալ և ոչ կնքեալ արժէթղթոց կտրոններն իրենց բոլոր արժէքը պիտի կորսնցնեն:

Միացեալ Պարտուց նոր արժէթուղթք 1885 մարտ ամսոյ կտրոնը պիտի կրեն, և միմիայն նոր արժէթուղթք ինչպէս նաեւ արձանագրեալ արժէթուղթք իրաւունք պիտի ունենան այդ և յաջորդ կտրոններուն վրայ նշանակեալ տոկոսին:

Բոլոր արժէթուղթք պէտք է արձանագրուին իրենց Միացումէն առաջ:

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել արժէթղթոց Միացման յատուկ Վարչութեան:

ՏՈՔԹՕՐ Մ. ԿԻՐՃԻԿԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր պատուարժան յաճախորդաց թէ իւր բնակութիւնը Պէշիկթաշէն փոխադրած է Բերա, Վալիտէ Չէշմէսի փողոց թիւ 6, ուր կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր հիւանդ կ՚ընդունի, մասնաւորաբար ջղային հիւանդութեանց ենթակայ եղողները:

Իսկ ուրիշ օրեր կը գտնուի Կ. Պոլիս, կամուրջին դէմ Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը, ժամ 8էն մինչեւ 11:

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ սարաճխանէ անպարընա մէմուրէն մահֆուզ օլան նիւմունէսինէ վէ շուրուտը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլան պէշ պին ատէտ կիւմիւշի սախթիյանըն պէհէր ատէտի օն պէշ ղրուշ օմ-ուզ փարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ թշրինի էվվէլը րումինին օթուզունճը սալը կիւնինէ դատար պէհէր կիւն միւնագասաը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիի վիրիլէճէկինտէն՝ իթայա թալիպ վէ օթուզ պիրինճի չարշէնպէհ կիւնի եւղոտէ թէնզիլինէ րաղպ պուլունանլէրին մագամը սէրասկէրի լէվազըմաթ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

25 Թշրինի էվվէլ 1300

1—3

1882Ի ԳԻՍԱՒՈՐԸ

Այս հռչակաւոր փռշտայ սիկարի թուղթը որ ամենաքնտիրական է, կը յանձնարարուի ծխողաց: Մայրաքաղաքիս բժշկական վարժարանը փորձելով հաստատած է թէ և ոչ մէկ թունաւոր բուսական նիւթ կը պարունակէ: Ընդհանուր շտեմարանն է բոլոր Տաճկաստանի համար Ղալաթիա, Մումհանէ փողոց Սիթէ Ֆրանսէզ, 82 թիւ, Պ. Զաքարիա Մարանկիտէսի վաճառատունը:

Կը գտնուի նաեւ Կ. Պոլսոյ և Ղալաթիոյ բոլոր ծխավաճառաց քով:

21–78

ՆԻԿՈՂՈՍ ԷՖ. ԹԵՐԶԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Գրասենեակ, Ղալաթիա, Գարաքէօյ, Թիւնէլի նոր շէնքին քով, Պէտէսթէն խան, թիւ 6

—o—

Պատրաստ է ստանձնել, Շէրիի, Առեւտրական, Քաղաքային և Պատժական դատեր, ինչպէս և ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէսօր իրեն դիմող անձանց ձրիաբար կարծիք յայտնել ամեն տեսակ դատական գործոց վերաբերեալ:

Նաեւ այդ գրասենեկին մէջ մեծ փութով և խնամով կը պատրաստուին և կը թարգմանուին դատական ամեն տեսակ գրութիւններ և ծրագրեր և բարձրաստիճան անձանց ներկայանալի աղերսագրեր:

Դիմողին նիւթական անկարողութիւնն ի նկատ կառնուի:

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ
ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
677 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱՅԻ 677
ԳՈՒԼԷ-ԳԱՊՈՒ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՔ

Փոքր տպարան լուսանկարը ճշգրտութեամբ կը հանուին

Տեսարանք Կ. Պոլսոյ

Արեւելեան հանդերձից պատկերներ

Լուսանկարչութեան վերաբերեալ նիւթեր

Գիները խիստ դիւրամատչելի են:

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE
Insurance company
ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
Լոնտրայի և Էտիմպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն

		Անգլ. Լիր.
Արտօնեալ դրամագլուխ		3,000,000
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ		2,500,000
Վճարեալ »	625,000	
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահմանց դէմ	1,592,235	
Կեանքի պատահմանց դէմ պահեստի դրամ	3,841,194	
		6,058,429
Հրդեհի ծիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	1,186,865	
Կենաց ծիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	551,307	
		1,738,172

NORTHERN
Assurance company
ՆՕՐԹՀԸՐՆ
Լոնտրայի և Էպըրտինի ապահովութեան ընկերութիւն

		Անգլ. Լիր.
Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ		3,000,000
Վճարեալ »	300,000	
Պահեստի դրամ հրդեհի պատահմանց դէմ	811,871	
Կեանքի պատահմանց դէմ պահեստի դրամ	1,778,300	
		2,890,171
Հրդեհի ծիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	520,206	
Կեանքի ծիւղէն հասոյթ 1883 տարւոյ	251,572	
		771,778

Ստորագրեալն իւր բազմաթիւ յաճախորդաց և քաղաքիս ընդհանուր յարգոյ հասարակութեան կը ծանուցանէ թէ ինքն վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի գրութեան մը մէջ կը գտնուի, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանէ:

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաշխուին երկու ընկերութեանց մէջ համեմատական բաժանումով մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովն՝ Ընկերութիւնս ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինք ներկայացնել:

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունիլ, ինչպէս Բերայի, Ղալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն և գաւառները:

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000
ՄԱՐԻԹԱՅՄ
Ծովային ապահովութեան ընկերութիւն
Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

Ստորագրեալը, շոգենաւներու և առագաստանաւերու մէջի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն ստացած է ընկերութեան կողմէ:

Գիներուն և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Ղալաթա, Քօմիսիօն խանի անկիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն, առ

Կ. Պոլսոյ Ընդհ. Գործակատար յիշեալ Ընկերութեանց
ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐԸ
1884 Հոկտեմբեր 1 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ

ԿՂԶԻՔ
ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կղզիներէն կամուրջ

ժ. վ.
1 15 Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
1 45 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
(Մեծ կղզիէն ժամը 2 30ին)
8 — Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
(Մեծ կղզիէն ժամը 8 45ին)

Կամուրջէն կղզիները

3 15 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
9 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
10 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Կղզիներէն կամուրջ

1 — Մեծ կղզի Հէյպէլի
1 15 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը
8 15 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Գատըգիւղ
(Մեծ կղզիէն ժամը 9ին)

Կամուրջէն կղզիները

3 45 Գատըգիւղ Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
9 45 Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
11 — Հէյպէլի Մեծ կղզի

ՄԱԳՐԻ-ԳԻՒՂ
ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Մագրիգիւղէն

ժ. վ. Առաւօտ
2 — Մագրիգիւղ Սամաթիա

Կամուրջէն

Իրիկուն
11 — Սամաթիա Մագրիգիւղ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Մագրիգիւղէն կամուրջ

ժ. վ. Առաւօտ
2 — Մագրիգիւղ Սամաթիա

Կամուրջէն

Իրիկուն
11 — Սամաթիա Մագրիգիւղ

ՀԱՅՏԱՐ–ՓԱՇԱ
ԻԶՄԻՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ ՅԱՐՄԱՐԵԱԼ
ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կամուրջէն

2 —	Իզմիտ գացող կառախումբ		Թ.	2
3 55	Հէրէքէ	»	»	4
7 40	Իզմիտ	»	»	6
10 25	Կէպպիզէ	»	»	8
11 20	Բէնտիք	»	»	10

Հայտար բաշաէն

1 40	Բէնտիքէն եկող կառախումբ		Թ.	2
2 40	Կէպպիզէէն »	»	»	3
4 40	Իզմիտէն »	»	»	5
8 25	Առանց յարմարելու (1)			
11 15	Իզմիտէն եկող		»	7

ԳԱՏԸ–ԳԻՒՂ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ Կամուրջէն	Գատըգիւղէն	ԿԻՐԱԿԻԻ ԸՆԹԱՑՔ Կամուրջէն	Գատըգիւղէն
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
1 15	1 15	1 30	1 30
2 —	2 —	2 30	2 30
2 45	2 45	3 30	3 30
3 30	3 30	4 30	4 30
4 30	4 30	5 45	5 45
5 30	5 30	9 —	9 —
8 30	8 30	10 —	10 —
9 30	9 10	11 —	11 —
10 —	10 —	12 —	12 —
10 45	10 30		
11 30	11 20		
12 —	12 —		

Գատըգիւղի շոգենաւք ի հարկին պիտի հանդիպին Հայտար բաշա:

(1) Կիւրակէ և ուրբաթ օրերը ժամը 9 15ին:

Ծ. — Կը ծանուցուի, թէ օտար արծաթ դրամոց գործածութիւնը կայսերական կառավարութեան կողմանէ արգիլեալ լինելով, խարբէ—Մախսուսէի տոմսավաճառք չպիտի առնուն կամ տան զայն, և որովհետեւ դրամ մանրելու պարագ չունին նոքա, ուստի ուղեւորք պարտին կանխաւ պատրաստել շոգենաւուն վարձքն, որպէս զի ժամանակ չկորսնի:

Կամրջէն մեկնող ... շոգենաւուց տոմսերը ... կը տրուին ...

Երեկոյեան ... շոգենաւուց ... որ նեղութիւն ...

Օրը մի ... իւր գտնուի ... ուղեւորք ...

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
ԴԵՂԱՐԱՆ
Պ. ԵՒ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ՚ըլլալու համար, դեղարան մը բանալ փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի–Ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբօղիթօ) մ՚ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին: Ասոնցմէ զատ ամեն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ, Նորվէկիոյ շօքօլա, քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին: Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով, և մեծ խնամով կը պատրաստուին: Ասոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն:

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անձելօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարմորին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթելլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Տրագօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Էրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	3,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կայիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սարֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Համկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Քօնդօ	3,600
Քէլօ	2,000	Նէտտօ	3,600
Քօձօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Սովորաբար շոգենաւը, նաւապետ Մաճի Անդ իայէն սաստ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իւր բեռն սպառելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի:

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի:

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն տասն և հինգ օրը անգամ մը կը բանին Լիվէրբուլէ և Միջերկրականի մէջ:

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օբանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ալգիա	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նանթէ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բալմիրա	3,200
Պալպէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	4,200	Սէրվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարտինիա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տեմերարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Տեւերէգօ շոգենաւը, նաւապետ Ճոնէս, Լիվէրբուլէն սաստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Գործակալ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալէլ փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրբուլէ և Արեւելքի մէջ:

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլորիտեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլաշեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պոհեմիան	6000	Լէսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիպուրեան	2500
Ծիպրեան	2000	Լիպիան	800
Տուրոյ	700	Օփորթոյ	700
Էճիբթեան	3700	Բերսիան	3800
Ֆալիսեան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆլորենսեան	3700	Վիքթորեան	6800

Ալղերեան շոգենաւը, նաւապետ Քրիսթիան ամսոյս 11ին երկուշաբթի օր Լիվէրբուլէն սաստ կ՚սպասուի ընդհանուր վաճառքով:

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի:

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՕՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.
Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվէրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆօնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաչման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քասիլիերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ և ընկ.

Ն. ՊԱՔԷ ԷՆԷ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Մարսիլիայի և Բոլիսի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ... Մէնզէլէ ... որ նոյեմ. 10ին երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի:

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ... Մէսքի, որ հոկտ. 28ին պիտի մեկնի:

Ուղեւորի և ապրանք ընդունելութիւն

Նաւազինքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՆՈԹԻ ՐԸՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող
ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալա Սոֆիա	3,000	Պլէք
Աթալանտ	2,500	Ուոլըրս
Արքադիա	2,500	Քրուքշանկ
Լաքոնիա	2,500	Ռէյլիքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարչ
Բունիկիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ալա Սոֆիա շոգենաւը Լիվէրբուլէն սաստ եկաւ:

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ՚ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար:

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց:

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող
շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քառնաքըս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրօս	4000	Նէբէթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սէսօսդրիս	3250	Ալէքսանտրիա	1700
Թիպա	3250	Լօդիւս	800
Մակետոնա	3250	Օքինսա	800
Մարիօթիս	3250	Սէտիւ	700

Սէսօսդրիս ամսոյս 27ին Լիվէրբուլէն սաստ կը սպասուի:

Վերոյիշեալ շոգենաւք ընդարձակ յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվէրբուլ
ՃէՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվէրբուլ

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

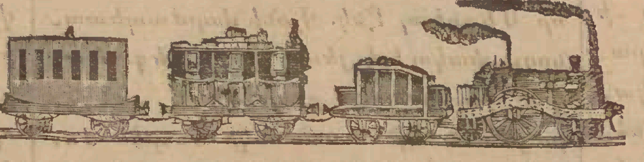

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	Առաւօտ											Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	...	...	...
Գումգափու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...
Եէնի–գափու	6 32	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 35	...	8 --	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	...	5 41	...	6 29	...	...	...
Սամաթիա	6 40	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...
Եետի–գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...
Մաքրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...
Այ–Ստեֆանոս	...	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէքմէճէ	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	Առաւօտ										Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէքմէճէ	...	...	7 34	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Այ–Ստեֆանոս	...	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 38	...	...	...
Մաքրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	6 51	...	...	...
Եետի–գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 5	...	...	...
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 8	6 42	7 26	...	...	...
Տավուտ փաշա	6 55	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...	...
Եէնի–գափու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...	...
Գումգափու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ՚ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ: